

ZAKLJUČNO POROČILO PROJEKTA

BANKA ZNANJA

Januar 2013

Projekt je finančno podprl
Urad RS za Slovence v zamejstvu in po svetu

Izvajalec: Slovenski raziskovalni inštitut, Ul. Beccaria 6, Trst

Vodja projekta: dr. Maja Mezgec

Priprava spletnega vprašalnika: Mateja Crismancich, Štefan Čok, Maja Mezgec

Zbiranje podatkov: Mateja Crismancich

Priprava poročila: dr. Maja Mezgec

Statistična obdelava podatkov: dr. Marianna Kosic

Oblikovanje grafov: Mateja Crismancich

Lektoriranje: Nuša Miklavec

SLOVENSKI RAZISKOVALNI INŠTITUT IN »BANKA ZNANJA«

Prof. dr. Milan Bufon, predsednik UO SLORI

Slovenski raziskovalni inštitut v Trstu je nastal in se razvil kot pomembno središče in stičišče intelektualne in strokovne debate ter oblikovanja razvojnih strategij v okviru nacionalno bolj ozaveščenega dela slovenske manjšine v Italiji, hkrati pa kot nekakšen lokalni dejavnik spodbujanja rasti slovenske organiziranosti in zavesti v narodnostno manj profiliranem okolju videmske pokrajine.

Toda slovenska manjšina v Italiji se je od srede sedemdesetih let do danes že precej spremenila tako v strukturnem kot organizacijskem pogledu in zato je današnja funkcija in vloga raziskovalnega inštituta prav gotovo drugačna od tedanje, čeprav zaradi tega nič manj potrebna. V določenem smislu bi lahko rekli, da so problemi, s katerimi se mora taka institucija soočiti v današnjem času, še veliko bolj kompleksni in večplastni.

Slovenska manjšina v Italiji se ne nahaja le pred problemom notranjega etnično-nacionalnega in socio-ekonomskega utrjevanja ter lastne afirmacije v odnosu do italijanskih institucij oblasti, čemur je Inštitut v preteklosti posvečal glavno pozornost, ampak tudi ali celo predvsem pred problemom odkrivanja in obvladovanja mehanizmov interetnične koeksistence in tako imenovane pozitivne integracije z večinskim družbenim okoljem; s tem dejanjem posega slovenska manjšina obenem na področje socio-kulturnega posredovanja med slovensko in italijansko stvarnostjo ter razvojnih dinamik v družbeno vse bolj integriranem evropskem kontekstu.

Izhajajoč iz teh premis je jasno, da mora delovanje Inštituta sloneti na razumevanju in interpretaciji tako »globalnega« kot »lokalnega« družbenega okolja. Tudi ne more ostati indiferenten do debate glede statusa in razvojnih procesov manjšinske in širše družbe. Ker slovenska manjšina v Italiji že več kot dve desetletji ne pobira več »mostnine« pri gospodarskih transakcijah preko slovensko-italijanske meje, mora biti njena sedanja in bodoča vloga vse bolj usmerjena k intenzivnemu socio-kulturnemu posredovanju med slovenskim in italijanskim etnično-nacionalnim prostorom ter k proučevanju in usmerjanju praks in politik na področju »upravljanja« interetničnih in medkulturnih procesov, še posebno v luči specifične obmejnih kulturnih prostorov in njihove (re)integracije.

Inštitut je zato ob »čistih« oziroma temeljnih raziskovalnih projektih, ki bodo nadaljevali dosedanjo dokaj uspešno raziskovalno tradicijo znanstvenega »samoopazovanja«, s katero so SLORI in njegovi sodelavci, kljub skromnim kadrovskim in finančnim možnostim, prispevali ne ravno zanemarljiv delež v slovensko, a tudi širšo družboslovno zakladnico, pričel intenzivneje razvijati še projekte bolj aplikativnega značaja, ki želijo razreševati različne probleme, s katerimi se srečuje slovenska manjšina v Italiji ter koristiti obenem samemu uveljavljanju slovenske manjšine v etnično mešanem okolju in odpiranju novih razvojnih perspektiv v slovensko-italijanskem »kontaktnem« prostoru.

Pri tem bo potrebno s periodičnimi monitoražami slediti tako položaju v slovenskih šolah ter njihovega družbenega okolja, kakor vprašanju etničnega samoopredeljevanja prebivalcev v etnično mešanem okolju ter stanju medetničnih odnosov oziroma učinkov sprejetih pravnih normativov na položaj in razvojne možnosti Slovencev v Italiji.

Skratka, Inštitut želi v bodoče še okrepiti vlogo osrednje referenčne ustanove za proučevanje položaja slovenske skupnosti v Furlaniji-Juljski krajini, pri podružbljanju intelektualnega razmišljanja in posredovanja raziskovalnih rezultatov širši javnosti pa je seveda še kako pomembno tudi znanstveno in strokovno povezovanje s sorodnimi institucijami v bližnjem italijanskem in slovenskem okolju, le tako bo lahko učinkoviteje poglobljaj in preverjal različne aktualne in temeljne vidike položaja in razvoja Slovencev v Italiji ter njihov regionalni družbeni kontekst, saj slovenska skupnost v Furlaniji-Juljski krajini ni (več) nek osamljen otok ali »pomol« slovenstva v tujem okolju, ampak sestavni del kompleksne multikulturne stvarnosti, tudi ne more biti zgolj »objekt« mednarodne in nacionalne politike, ampak mora tudi sama postati *akter* nove evropske in regionalne družbene politike.

Zato dela za Slovenski raziskovalni inštitut, če želi razvijati manjšinski potencial, kakor tudi potencial slovensko-italijanskega obmejnega prostora, ne manjka, saj bo od kvalitete in intelektualne razgledanosti pripadnikov manjšine nenazadnje odvisno njeno bodoče uveljavljanje v tem evropsko vse bolj odprtem prostoru. Za izpolnjevanje zgoraj zastavljenih ciljev, ki jih bo Inštitut lahko dosegal le v sodelovanju z drugimi manjšinskimi organizacijami in ustanovami, bo seveda potrebna ustrezna in stabilna finančna dotacija ter kadrovska zasedba, a tudi okrepljena vodstvena, organizacijska in koordinacijska struktura.

Primarni cilj delovanja SLORI-ja v okviru manjšinskega družbenega okolja je tudi združevanje in usmerjaje *slovenskega intelektualnega potenciala*. Pri tem bo moral SLORI poskrbeti za učinkovitejše usmerjanje dodiplomskega in še posebej podiplomskega izobraževanja mladih in posredovati med različnimi slovenskimi in italijanskimi univerzitetnimi okolji, kar je seveda povezano s sposobnostjo pritegovanja in vključevanja manjšinske študentske populacije, zlasti še podiplomskih študentov, v delovanje Inštituta in v njegove raziskovalne naloge. Posebno pozornost bo zato potrebno nuditi oblikovanju ustreznega informacijskega omrežja ter z njim povezano »*banko znanja*«, ki bo tudi podlaga za razvoj novega sistema članstva SLORI-ja.

Prav pobuda oziroma institucija »*banke znanja*« bi lahko bila - kot nova oblika »samoorganiziranosti« in »samopomoči« - za slovensko skupnost v Italiji ključnega pomena, saj bi nam ta program po eni strani omogočal, da bi se seznanili in stopili v stik z obstoječim intelektualnim potencialom, ki ga sestavljajo osebe, ki izhajajo iz slovenske skupnosti oziroma iz območja slovenske naselitve v Italiji, po drugi strani pa prispeval k boljšemu povezovanju tega potenciala s svojim izvornim okoljem ter preko tega tudi s slovenskim matičnim strokovnim in matičnim okoljem. Na ta način bomo lahko konkretnije udejanili vizijo enotnega slovenskega znanstvenega prostora, ki smo ga v zadnjih letih zastavili v sodelovanju z drugimi institucijami v Sloveniji in zamejstvu. Hkrati pa bomo slovenski skupnosti v Italiji tudi omogočili, da pri načrtovanju svojega delovanja upošteva poglede in se nasloni na strokovno pomoč tistih številnih posameznikov, ki sicer aktivno ne sodelujejo v formalnih institucijah slovenske manjšine v Italiji. Oblikovali se bodo tako lahko različni področni strokovni sveti, ki bodo lahko na konkreten način pripomogli k razvoju novih idej in prijemov oziroma praks, na primer na področju šolstva in vseživljenjskega učenja, pravnih vidikov, prevajalskih in številnih drugih konkretnih potreb, ki jih ima slovenska skupnost pri uveljavljanju in širjenju slovenskega jezika in kulture, z vsemi zainteresiranimi posamezniki pa bomo lahko tudi uspešneje načrtovali in izvajali različne raziskovalne naloge, ki jih bo SLORI s svojimi partnerji lahko v bodoče pridobil.

Vse bolj očitno je, da se mora dosedanji organizacijski model slovenske manjšine v Italiji ne le notranje racionalizirati, ampak tudi temeljito preoblikovati in prilagoditi sodobnim razmeram odprte družbe in povezanim novim izzivom integracije in globalizacije. Ta mora nujno vključevati tudi znanje in poglede "neangažiranih" posameznikov ter čim večjega dela pripadnikov slovenske manjšine, posebej izobražencem, katerim bi bilo potrebno posvečati še posebno pozornost. Vsi zainteresirani bi morali biti po demokratičnem

postopku pritegnjeni k aktivnemu upravljanju skupne "manjšinske" stvarnosti, in sicer v čim bolj neposredni obliki. To seveda niso in ne želijo biti utopične misli, to je le način, po katerem že delujejo sorodne manjšine v Evropi. Končno se moramo zavedati, da ni le od drugih, ampak predvsem od nas samih, naše razgledanosti, kvalitete naših projektov, ustreznosti naše organiziranosti in racionalnosti pri zbiranju in uporabi sredstev odvisno bodoče uveljavljanje v tem evropsko vse bolj odprtem prostoru, kjer ni važno le *biti*, ampak zlasti *biti v komunikaciji* z drugimi ter v to komunikacijsko omrežje vnašati nove ideje in pobude v pogledu varovanja manj razširjenih jezikov in kultur ter promocije medkulturnih koeksistenčnih praks. Zdaj je čas, da se v tem prostoru ter na osnovi prikazanih skupnih evropskih ciljev pojavimo kot subjekt tako na družbenem kot kulturnem področju. Če tega ne storimo, bomo morda jutri uspeli vzbuditi samo bežen interes kakega folklorista.

OPIS PROJEKTA

Namen in cilji projekta

Namen projekta Banka znanja je prispevati k uresničevanju in utrjevanju načela skupnega slovenskega kulturnega prostora na področju znanosti. Pri tem smo opredelili tudi pojem znanstvenega potenciala slovenske narodne skupnosti v Italiji, ki zajema akademike, raziskovalce in doktorske študente z različnih znanstvenih področij in iz različnih geografskih okolij: strokovnjaki, ki delujejo na poselitvenem ozemlju slovenske narodne skupnosti v deželi FJK pa tudi izven njega, v drugih italijanskih deželah, v Sloveniji oz. drugod v tujini, ki so ali so bili znanstveno aktivni.

Operativni cilji, ki smo jim sledili med projektnim delom, so:

- popis znanstvenega potenciala slovenske narodne skupnosti v Italiji;
- analiza znanstvenega potenciala slovenske narodne skupnosti v Italiji;
- oblikovanje seznama znanstvenega potenciala slovenske skupnosti v Italiji.

Predvidene aktivnosti

Skladno z raziskovalnimi cilji smo v projektu predvideli troje aktivnosti:

- 1) popis raziskovalnega potenciala;
- 2) oblikovanje seznama znanstvenikov slovenske narodne skupnosti v Italiji;
- 3) anketiranje znanstvenikov slovenske narodne skupnosti v Italiji.

V praksi je prva aktivnosti potekala ločeno, ostali dve pa vzporedno. V nadaljevanju sledi opis metodološkega pristopa za vsako od navedenih aktivnosti.

Projekt Banka znanja je finančno podprl Urad Vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu.

Metodologija

1. Popis raziskovalnega potenciala

Največjo oviro pri popisu raziskovalnega potenciala slovenske narodne skupnosti v Italiji predstavlja dejstvo, da ne razpolagamo z uradnimi podatki o številčnosti slovenskega prebivalstva v Italiji, ker narodnost ni vključena v podatke, zbrane med popisom prebivalstva. Pomanjkanje tovrstnih informacij otežuje postopek popisovanja in vzorčenja. Z omenjenim problemom se spopadamo vsakič, ko izvajamo terensko raziskavo na širši manjšinski populaciji. Zakon o zaščiti osebnih podatkov dodatno otežuje zbiranje podatkov.

Oblikovanje seznama znanstvenikov, ki izhajajo iz vrst slovenske manjšine, predstavlja prvi korak do popisa znanstvenega potenciala Slovencev v Italiji. Izhodišče je bil seznam, s katerim razpolaga SLORI. Med svojim skoraj štiridesetletnim delovanjem je SLORI zbral informacije o različnih vrhunskih strokovnjakih, ki izhajajo iz vrst slovenske manjšine. Zaradi pomanjkanja sredstev in kadrovskih virov je seznam oblikovan na osnovni ravni, tako da so v nerazporejenem seznamu navedena imena, področje delovanja in morebitni kontaktni podatki. S seznama smo v prvi fazi izluščili raziskovalce in jih prerazporedili po posameznih področjih dela ter kraju bivanja. Začetni seznam je štel 37 imen. V naslednjih korakih smo morali seznam dopolniti, da bi dobili čim bolj popoln vpogled v znanstveni potencial slovenske narodne skupnosti v Italiji. Seveda je popoln seznam vseh znanstvenikov, ki izhajajo iz vrst slovenske manjšine, težko dosegljiv cilj, saj ne razpolagamo s podatki, potrebnimi za empirično preverjanje njegove izčrpnosti. Veliko oviro pri tovrstnem delu predstavljajo zakonska določila o uporabi osebnih podatkov.

Za pridobitev podatkov smo uporabili naslednje metode:

- Pregledali smo spletne strani znanstveno-raziskovalnih ustanov v Italiji in Sloveniji, in sicer sezname zaposlenih, ter preverili, ali med kadrom zasledimo pripadnike slovenske manjšine. Šibko točko predstavlja dejstvo, da je zgolj na podlagi imen težko ugotoviti, kdo so pripadniki slovenske manjšine v Italiji.
- Iz seznama raziskovalcev, s katerim je razpolagal SLORI, smo sestavili seznam t. i. informatorjev oz. znanstvenikov, s katerimi smo stopili v stik in jih – po metodi

snežne kepe – prosili, da nam pomagajo evidentirati še druge znanstvenike iz vrst slovenske manjšine, ki spadajo v njihov delokrog oz. področje dela.

- Izhajali smo tudi iz kroga poznanstev ožjih sodelavcev inštituta.

Za izvajanje naslednjih projektnih aktivnosti smo potrebovali tudi kontaktne podatke evidentiranih raziskovalcev. Tako smo oblikovali končni seznam s 127 osebami in njihovim elektronskim naslovom ali telefonsko številko.

Prva aktivnost je trajala od marca do septembra 2012.

2. Sestava imenika znanstvenikov slovenske narodne skupnosti v Italiji

V naslednjem koraku smo popisali evidentiran znanstveni potencial. Najprej smo opredelili podatke in informacije o raziskovalcih, ki so lahko koristne za namen projekta, tj. za sestavo spletnega imenika. Temeljno orodje za popis je bil spletni vprašalnik, v katerem smo vsakemu posamezniku postavili 14 vprašanj, ki zadevajo: osebne podatke, podatke o izobrazbi, zaposlitvi, znanstvenih področjih in raziskovalnih temah. Preverjali smo tudi pripravljenost sodelujočih za tesnejše sodelovanje s slovensko narodno skupnostjo v Italiji, in sicer pri njenem spoznavanju in povezovanju njenega znanstvenega potenciala. Povezavo s spletno polo za zbiranje osebnih podatkov znanstvenikov smo po elektronski pošti poslali vsem 127 posameznikom s seznama in priložili dovolilnico za objavo podatkov. Popisovanje je potekalo v spletni obliki, dovolilnico pa so morali posamezniki natisniti, podpisati in vrniti. Vse dovolilnice hranimo v arhivu na SLORI-ju. Izjemoma smo podatke o starejših osebah, ki nimajo dostopa do elektronske pošte oziroma svetovnega spleta, zbrali med telefonskim pogovorom oziroma pogovorom v živo.

Skupno smo zbrali podatke o 105 posameznikih. Kljub pozivom je število dovolilnic nekoliko nižje, in sicer 65.

Sedem znanstvenikov ni dovolilo objave osebnih podatkov, zato njihovih imen in ostalih podatkov nismo vključili v imenik znanstvenikov slovenske narodne skupnosti v Italiji.

V končni fazi smo zbrane podatke oz. tiste, za katere smo prejeli dovoljenje za objavo, prenesli v elektronsko obliko.

Opisano delo je potekalo od septembra do decembra 2012. Seznam znanstvenikov se bo dopolnjeval sproti.

3. Anketiranje znanstvenikov slovenske narodne skupnosti v Italiji.

Tretji del raziskave je namenjen anketiranju znanstvenega potenciala Slovencev v Italiji. Pri metodološkem načrtovanju raziskave smo se opredelili za kvantitativni pristop. Anketiranje je potekalo prek spleta. Dopis s povezavo na anonimno spletno anketo je dobilo vseh 127 raziskovalcev, ki smo jih evidentirali v predhodni fazi projekta.

Anketa temelji na pridobivanju dodatnih informacij o sestavi in razčlenjenosti intelektualnega potenciala Slovencev v Italiji, o stopnji medosebnega in medinstitucionalnega komuniciranja ter sodelovanja, o odnosu z znanstveno-raziskovalnim okoljem v Sloveniji in v drugih »zamejskih« okoljih ter o stališčih in predlogih glede načinov udejanjanja načela skupnega slovenskega znanstvenega prostora.

Anketni vprašalnik sestavljajo štiri tematski sklopi. Prvi del vprašalnika je namenjen zbiranju osnovnih podatkov o raziskovalcu in sicer o spolu, bivališču, stopnji izobrazbe, kraju študija, sedanji aktivnosti in področju znanstvenega raziskovanja. Drugi sklop zadeva odnos do slovenskega jezika. V tem sklopu so zbrani podatki o učnem jeziku/kih raziskovalcev na različnih stopnjah šolanja, samooceni znanja slovenskega jezika in slovenskega strokovnega jezika za določeno znanstveno področje, o jeziku, ki ga raziskovalec uporablja pri svojem znanstvenem delu, in jeziku oz. jezikih znanstvenih objav. V tretjem delu smo preučili odnos raziskovalcev do slovenske narodne skupnosti v Italiji: stopnjo identifikacije, spremljanje dogajanja, ki zadeva slovensko narodno skupnost v Italiji, gojenje stikov s kolegi in partnerji iz manjšinskih vrst ter iz matice, skupno sodelovanje pri projektih, prednosti in težave, ki nastajajo pri povezovanju znanstvenikov slovenskega rodu iz zamejstva in matice, ter predloge glede možnih oblik povezovanja.

Pridobljene podatke smo obdelali z računalniškim programom za obdelavo podatkov SPSS. Poleg analize frekvenc za posamezne spremenljivke smo opravili tudi križne analize nekaterih spremenljivk in analizo variance. Križanja spremenljivk so nakazala zanimive trende, vendar so se statistično izkazala za nepomembna, zaradi skromnega obsega anketne skupine in ponekod zaradi manjkajočih odgovorov. Analiza variance pa se je mestoma izkazala za statistično pomembno. Pri predstavitvi analize navajamo frekvence z odstotnimi vrednostmi. Pri križanju vrednosti spremenljivk pa zaradi skromnega

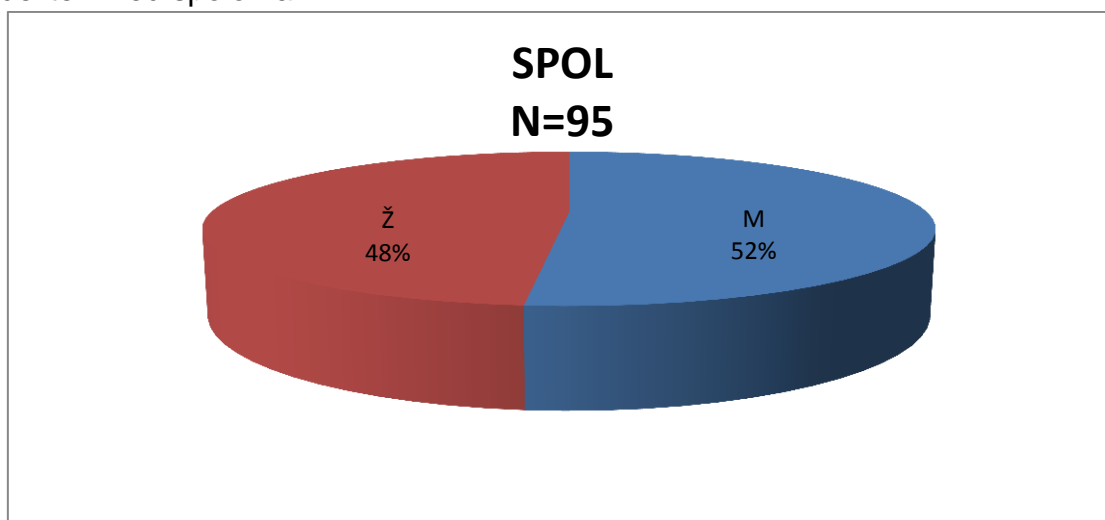
obsega kategorij navajamo absolutne vrednosti. Izpostavljamo ugotovitve za tiste kategorije, ki so številčno bolj reprezentativne. Razlike, ki so statistično pomembne, izrecno omenimo.

Zbiranje in analiza podatkov je potekala od septembra do decembra 2012.

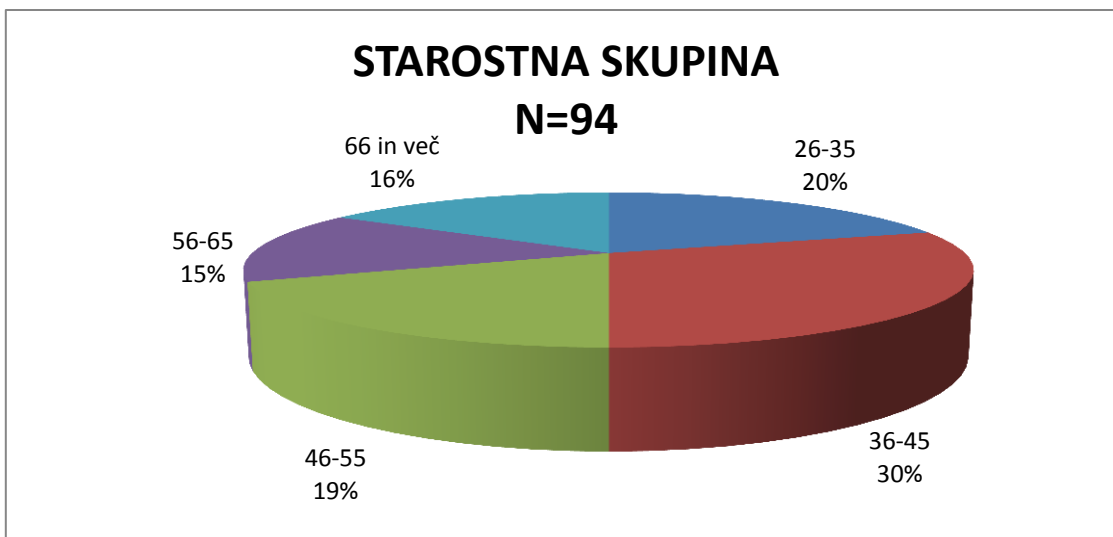
ANALIZA PODATKOV

1. Osnovni podatki anketne skupine

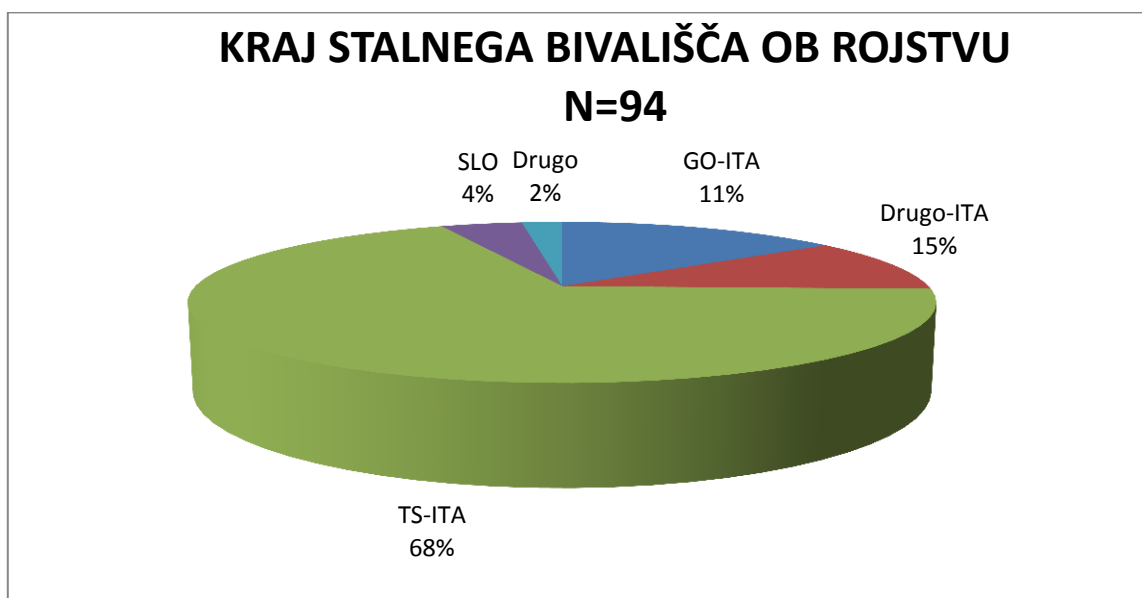
V raziskavi je sodelovalo 52% moških in 48% žensk, kar odraža precej uravnovešeno porazdelitev med spoloma.

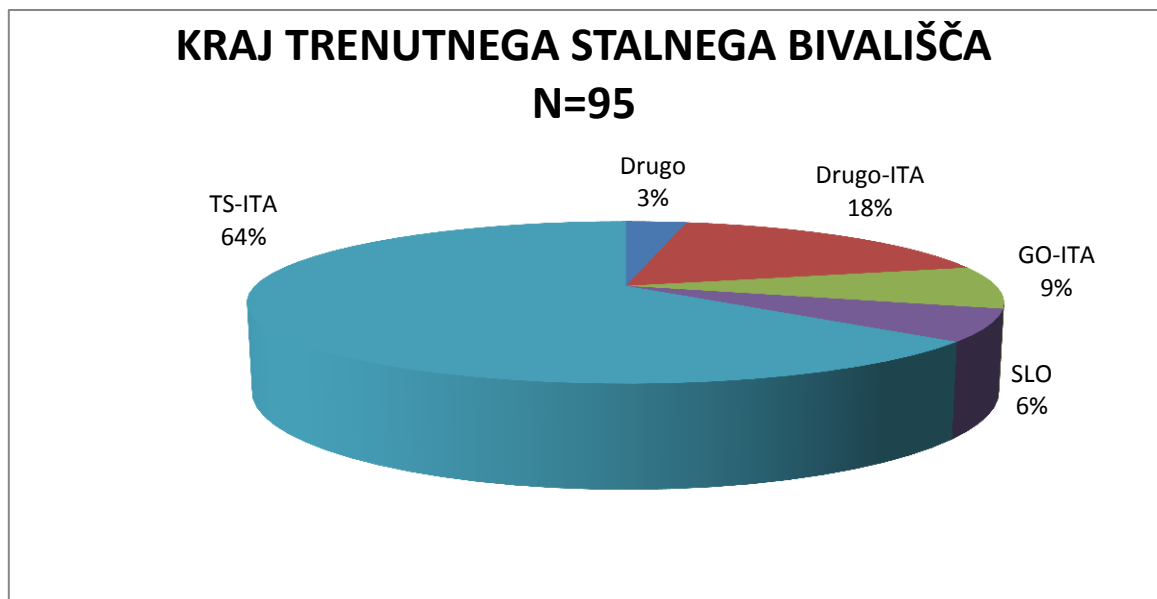
Glede na starostno porazdelitev je najbolj številčna kategorija posameznikov, starih od 36 do 45 let (30%). Sledita kategoriji mlajših raziskovalcev, starih od 26 do 35 let, in kategorija raziskovalcev, starih od 46 do 55 let, ki sta si skoraj enakovredni (20% oz. 19%). Na tretjem mestu so po številčnosti posamezniki, stari 66 let in več, in posamezniki, stari od 56 do 65 let (16% oz. 15%). Glede rahlega upada številčnosti v kategorijah starejših raziskovalcev lahko postavimo dve hipotezi: prva zadeva metodološko omejitve načina zbiranja podatkov, saj z izbrano metodo nismo prišli do posameznikov iz omenjene kategorije, druga hipoteza pa zadeva razvojni trend manjšine same; v zadnjih desetletjih je namreč znotraj manjšine več posameznikov doseglo višjo izobrazbeno raven kot doslej in posledično ima manjšina več intelektualcev in raziskovalcev.

Glede na stalno bivališče ob rojstvu in sedanje stalno bivališče smo anketirance porazdelili v pet kategorij: tržaška pokrajina, goriška pokrajina, Slovenija, drugje v Italiji. Odgovori, ki ne spadajo v omenjene skupine in so razpršeni, so zajeti v kategorijo »drugo«. Glavnina anketiranih znanstvenikov je ob rojstvu prebivala v tržaški pokrajini (68%), manjši delež v goriški (11%), ostali pa drugje v Italiji (15%), v Sloveniji oz. v bivši Jugoslaviji (4%) in v tujini (2%).

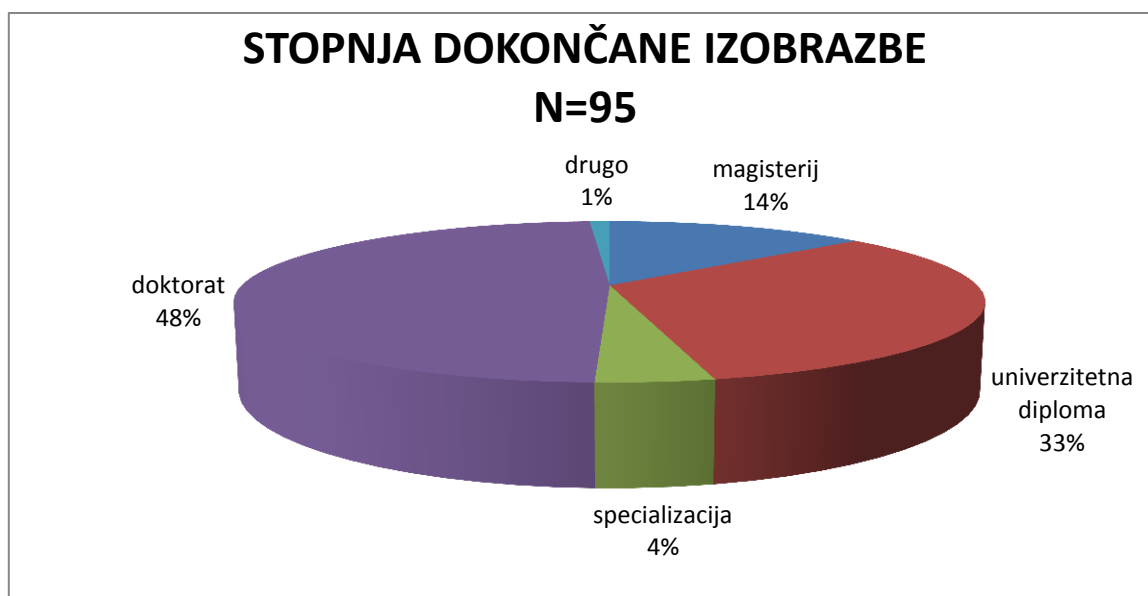

Glede trenutnega stalnega bivališča ostaja razporeditev podobna: 64% posameznikov živi v tržaški pokrajini, 18% drugje v Italiji, 9% na Goriškem, 6% v Sloveniji in 3% drugje v tujini.

2. Izobrazba

V drugem sklopu vprašanj smo zbrali podatke o izobrazbeni poti posameznikov: o stopnji izobrazbe ter kraju univerzitetnega in doktorskega študija. Glede na stopnjo dokončane izobrazbe ima 48% raziskovalcev naziv doktorja znanosti, 33% jih ima univerzitetno diplomo¹, 14% magisterij², 4% pa so zaključili specialistični študij.

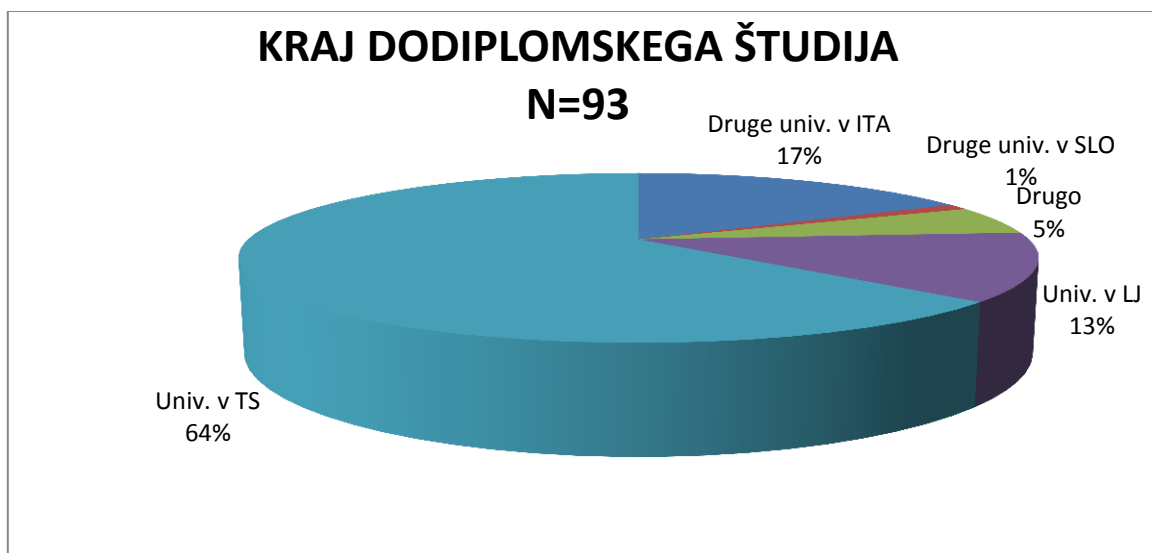

Dobra polovica anketiranih (64%) je opravila univerzitetni študij na Univerzi v Trstu, 17% drugje po Italiji, 13% na Univerzi v Ljubljani, 6% pa drugje. Med doktorji znanosti so najbolj

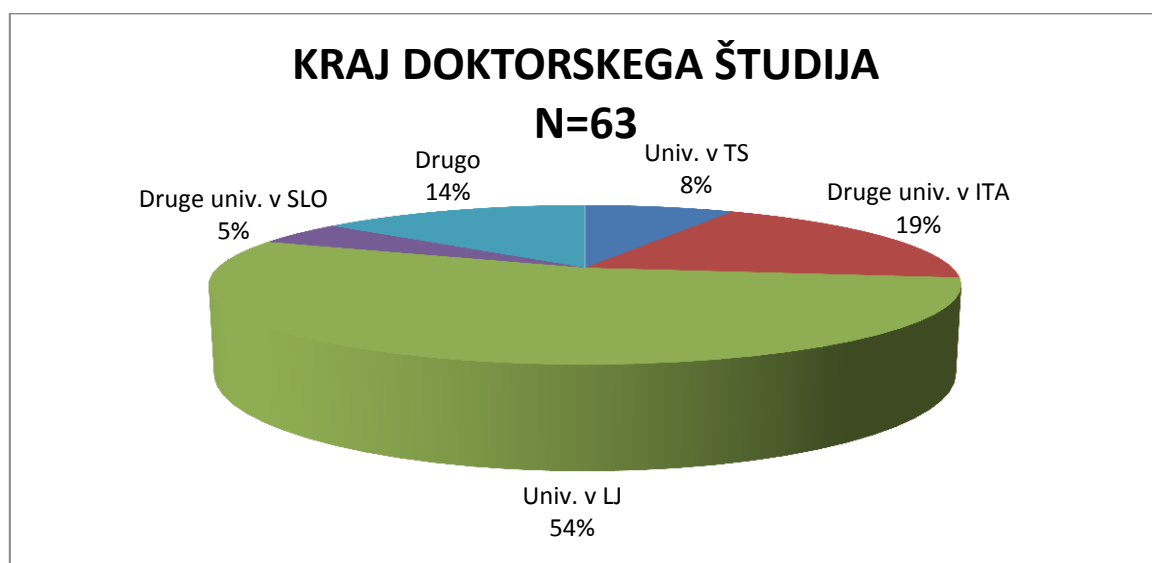
¹ Gre za štiriletne ali petletne univerzitetne diplome iz prejšnjega sistema, pred bolonjsko prenovo študijskih programov.

² Gre za znanstveni magisterij po staremu sistemu, pred bolonjsko prenovo študijskih programov.

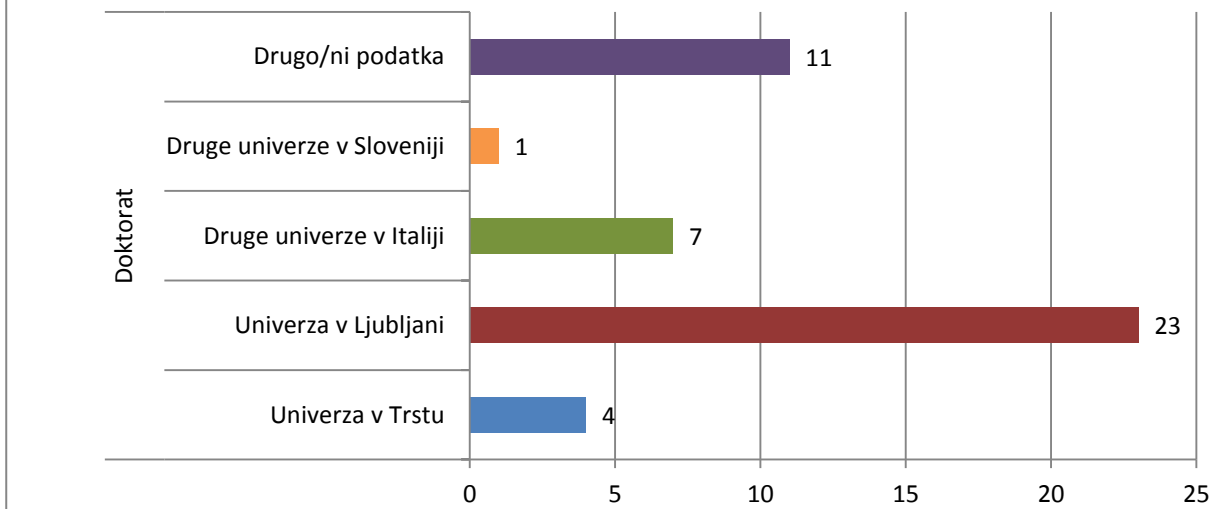
številčni posamezniki, ki so doktorski študij zaključili na Univerzi v Ljubljani (54%), 19% anketirancev ga je zaključilo na drugih univerzah v Italiji, 8% na Univerzi v Trstu in 5% na drugih univerzah v Sloveniji. Pri interpretaciji podatkov o študiju na drugih univerzah v Sloveniji je potrebna določena stopnja previdnosti, saj je univerza, ki je po svoji legi najbližja anketiranim, Univerza na Primorskem, relativno nov visokošolski zavod, ki s svojo ponudbo povečini pritegne mlajše generacije.

Prehod na doktorski študij predstavlja zanimiv trend. Na Univerzi v Trstu je diplomiralo 59 posameznikov, doktoriralo pa le pet. Skupaj je na Univerzi v Trstu in na drugih univerzah v Italiji diplomiralo 75 posameznikov, doktoriralo pa 17. Na Univerzi v Ljubljani in na drugih univerzah v Sloveniji je doktoriralo največ anketiranih (37). Iz tega lahko sklepamo, da je doktorski študij v Sloveniji privlačnejši ali dostopnejši. Trend potrjujejo tudi križne analize, saj je polovica doktorjev znanosti zaključilo doktorski študij na Univerzi v Ljubljani.

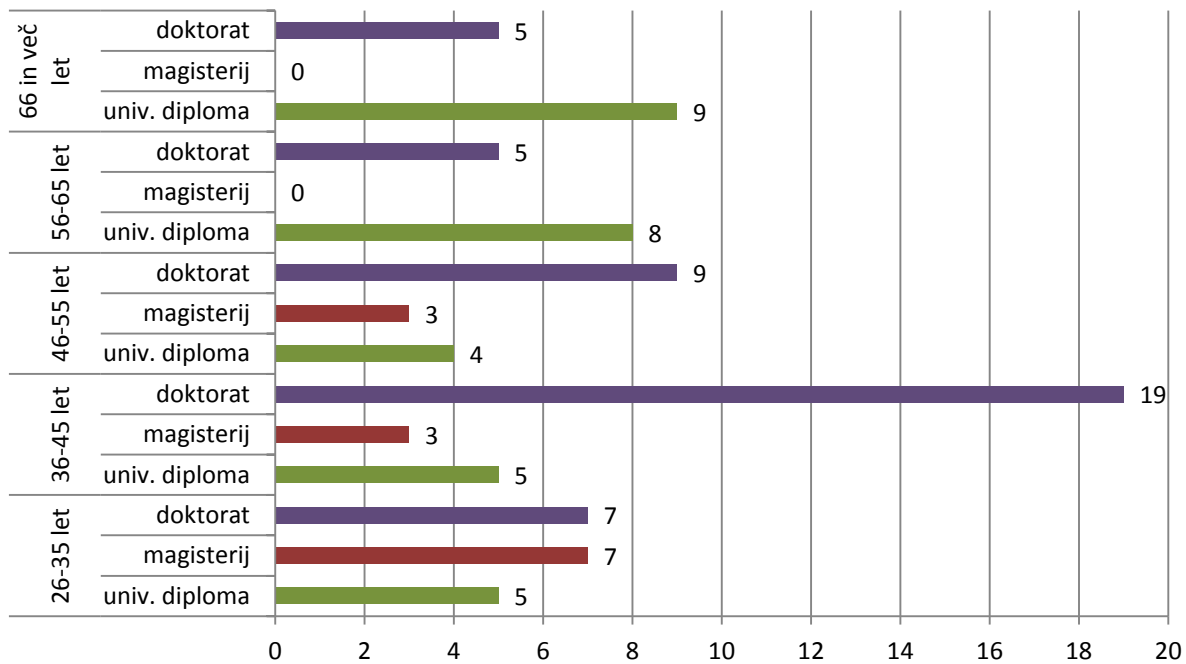

KRAJ DOKTORSKEGA ŠTUDIJA PO STOPNJI IZOBRAZBE

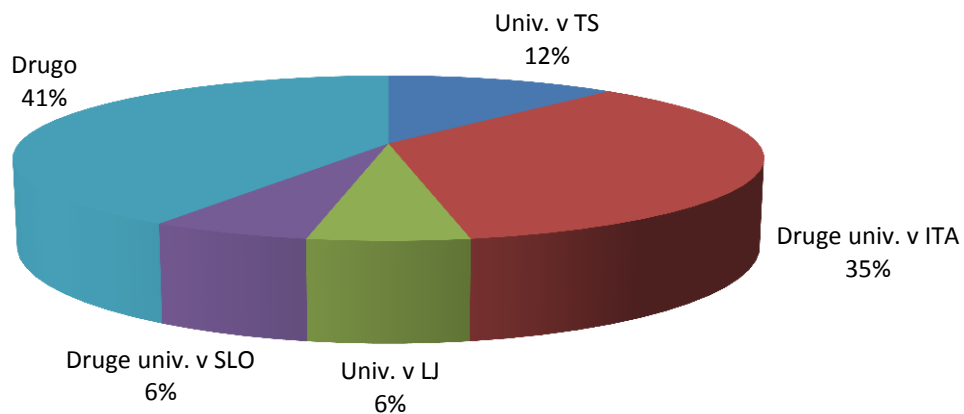
Če preučimo starostne skupine, opazimo, da so doktorji znanosti najbolj številčni v starostni kategoriji od 36 do 45 let (19 posameznikov). Pri pripadnikih prve starostne skupine (26-35 let) lahko predpostavljamo, da še niso zaključili študijske poti. Pri ostalih kategorijah pa opažamo, da se z višanjem starosti niža število doktorjev znanosti. Iz tega izhaja ugotovitev, da je med mlajšimi generacijami več doktorjev znanosti. Za to lahko poiščemo več razlag; prva je, da je v akademskih krogih zahteva po tovrstnem nazivu vse pogostejša, predvsem za napredovanje in opravljanje dela visokošolskega univerzitetnega profesorja; po drugi strani gre lahko za posledico splošnega dviga izobrazbene ravni mlajših generacij, kar se odraža tudi na manjšinski stvarnosti. Žal nam skromen obseg anketne skupine ne dovoljuje preverjanja, ali so razlike statistično pomembne.

STOPNJA DOKONČANE IZOBRAZBE PO STAROSTNIH SKUPINAH

KRAJ MOREBITNEGA PODOKTORSKEGA ŠTUDIJA/USPOSABLJANJA

N=17

Med posamezniki, ki so opravili tudi podoktorski študij ali usposabljanje, sta najbolj številčna deleža tistih, ki so to stopnjo zaključili v tujini (41%) in na drugih italijanskih univerzah (35%). Ostali podatki so razpršeni.

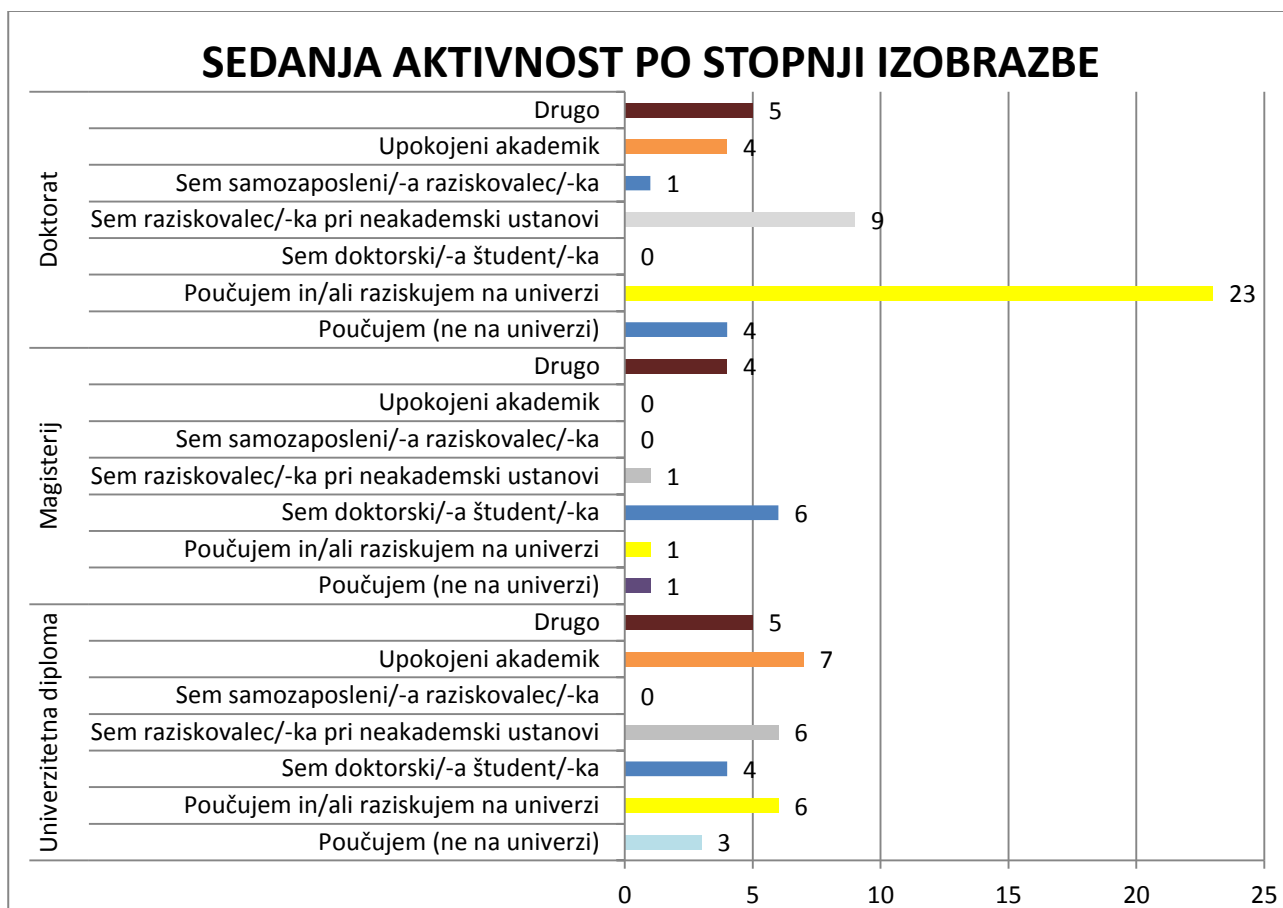
3. Zaposlitev

Preučili smo zaposlitveni položaj posameznikov, kraj oz. državo zaposlitve in področje njihovega znanstvenega preučevanja.

Zanimalo nas je, koliko raziskovalcev je zaposlenih v akademski sferi in koliko v drugih raziskovalnih okoljih (javnih zavodih, organizacijah ali zasebnih ustanovah). Rezultati kažejo, da največji delež anketiranih poučuje ali raziskuje na univerzi (33%), sledijo raziskovalci na neakademskih ustanovah (17%), upokojeni akademiki (12%) in doktorski študenti (11%), nekateri poučujejo na nižjih stopnjah, neuniverzitetni ravni (8%). Ostale vrednosti so razpršene.

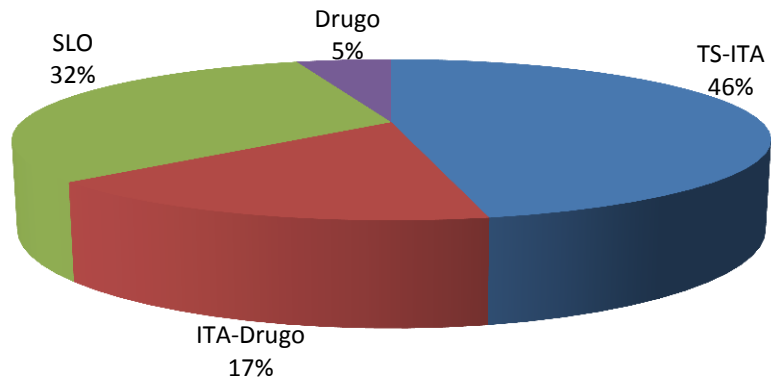
Iz križnih analiz po stopnji izobrazbe je razvidno, da je polovica doktorjev znanosti zaposlenih na univerzitetnih zavodih, ena petina pa raziskuje na neakademskih ustanovah. Nekateri raziskovalci (6), ki so zaposleni na univerzah, imajo zgolj univerzitetno izobrazbo. Ti primeri so pogostejši v kategoriji upokoјencev (7/11). Pri tem velja omeniti, da so se v preteklosti za poučevanje na univerzah v Italiji upoštevala drugačna merila. Zahteva po doktorskem nazivu zadeva zgolj mlajše generacije.

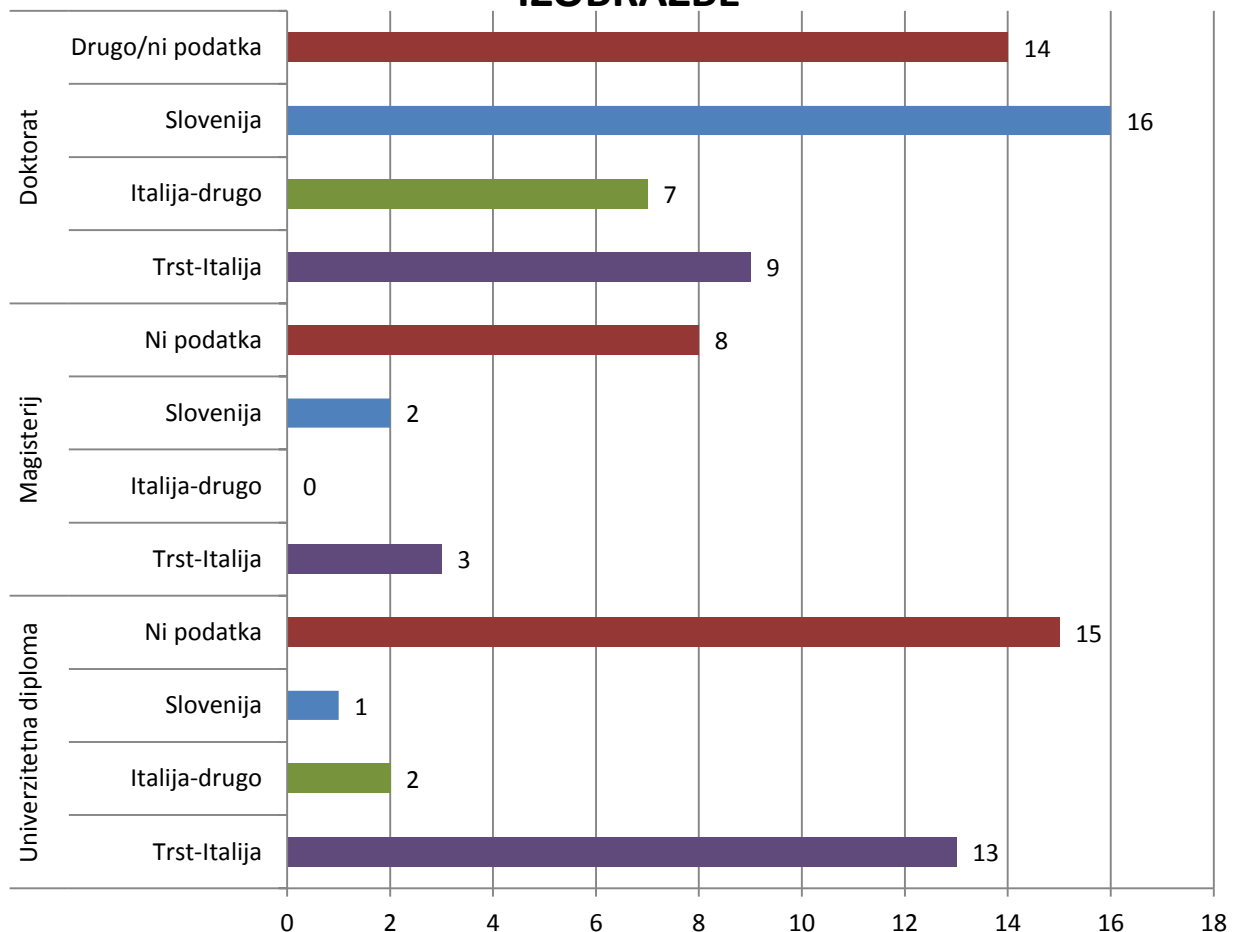
Večina anketiranih je zaposlenih v Italiji (63%), 46% v Trstu. 32% anketiranih je zaposlenih v Sloveniji. 17% je zaposlenih drugod v Italiji. Če podatke križamo po stopnji izobrazbe, ugotovimo, da je dobra tretjina doktorjev znanosti zaposlenih v Sloveniji (16), devet v Trstu in sedem drugje v Italiji, trije pa drugje v tujini, za ostale pa nimamo podatka.

KRAJ TRENUTNE ZAPOSLOTVE

N=60

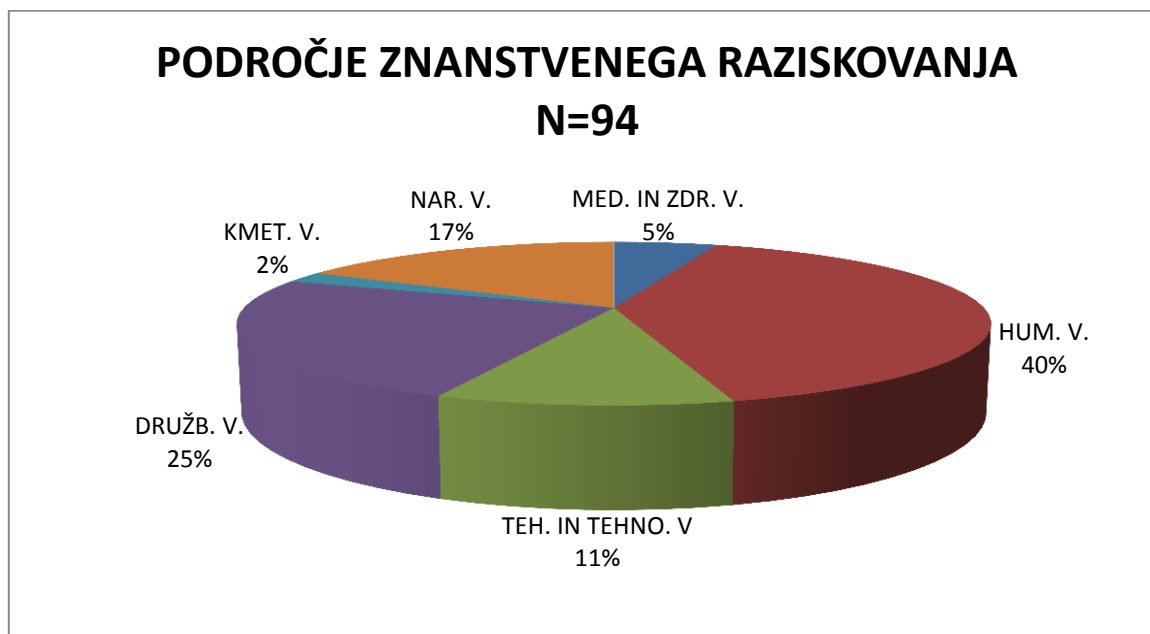

KRAJ TRENUTNE ZAPOSLOTVE PO STOPNJI IZOBRAZBE

Pri pregledu znanstvenih področij, kjer delujejo anketirani raziskovalci, smo sledili klasifikaciji FOS 20078 (Field of Science), ki predvideva šest osrednjih področij z vrsto podpodročij.

Najbolj številčna je kategorija raziskovalcev s področja humanistike (40%) in družbenih ved (25%). Sledijo naravoslovne (17%) ter tehniške in tehnološke vede (11%). Na dnu lestvice se nahajajo medicinske in zdravstvene vede (5%) ter kmetijske vede (2%).

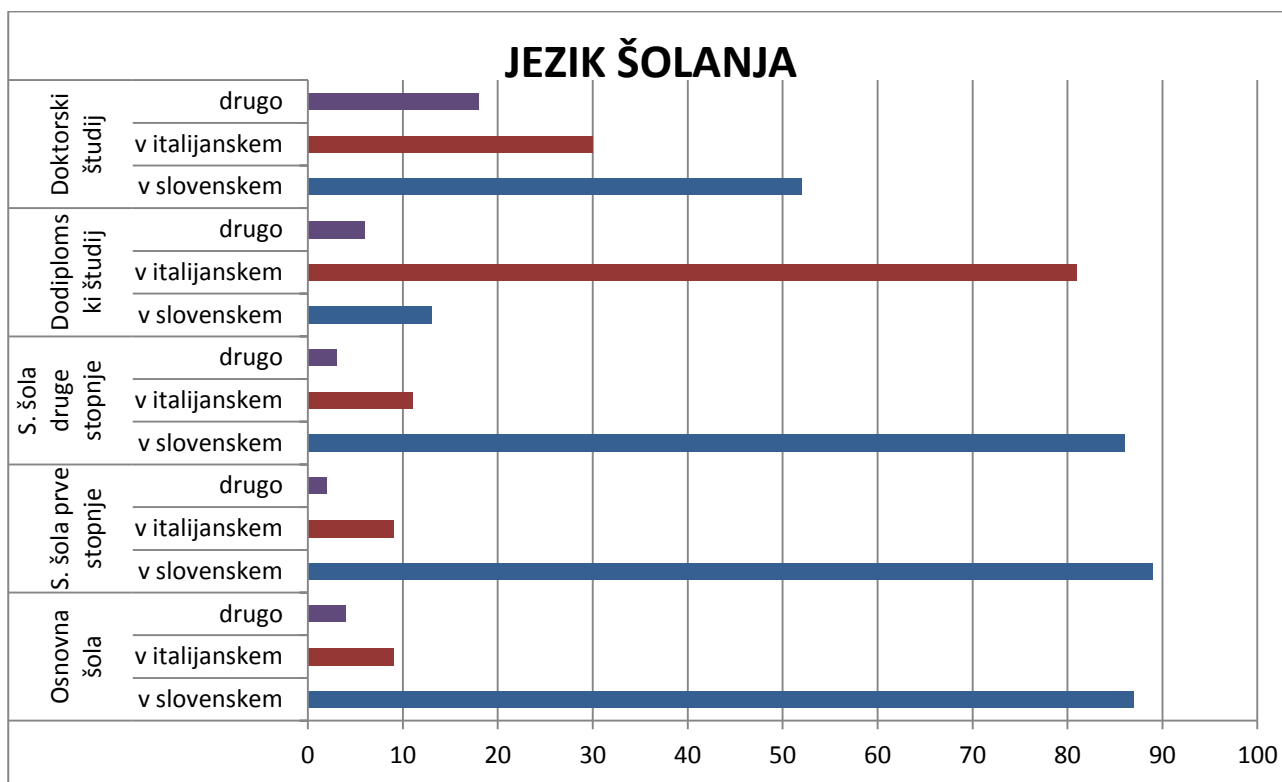
Med družboslovci prednjači podpodročje jezikov in književnosti (17 navedb), sledi zgodovina in arheologija (11 navedb). Ostali odgovori so razpršeni. Pri družbenih vedah prevladuje podkategorija sociologije (7 navedb), izobraževanja (6 navedb), ekonomije in poslovnih ved (5 navedb). Ostali odgovori so razpršeni. Med naravoslovnimi vedami prednjači podkategorija računalništva in informatike (3 navedbe), matematike (3 navedbe), zemlje in okolja (3 navedbe) ter fizike (3 navedbe). Ostale vrednosti so razpršene. Med tehničnimi in tehnološkimi vedami je najbolj številčna podkategorija elektrotehnika, elektronika in informacijski inženiring (4 navedbe). Ostale vrednosti so razpršene. Pri navajanju podpodročij je bilo možnih več odgovorov.

4. Odnos do slovenskega jezika

V četrtem delu smo zbrali podatke o jeziku šolanja, znanju slovenskega jezika ter rabi slovenščine pri raziskovalnem delu. Šole s slovenskim učnim jezikom so v Italiji dostopne

v tržaški in goriški pokrajini, in sicer od osnovnošolske stopnje do srednjih šol druge stopnje³.

Glavnina anketirancev se je šolala v slovenskem jeziku. Obiskovali so osnovne, srednje šole prve stopnje in srednje šole druge stopnje s slovenskim učnim jezikom. Na dodiplomskem študiju pa se je večina šolala v italijanskem jeziku (81%), manjši del (13%) pa v slovenščini. Ostali so dokončali univerzitetni študij v drugih jezikih. Med anketiranci, ki so opravili doktorski študij, je večina (52%) študirala v slovenskem jeziku na univerzah v Sloveniji, 26% pa v italijanskem jeziku. Ostale vrednosti so razpršene oz. ni podatka.

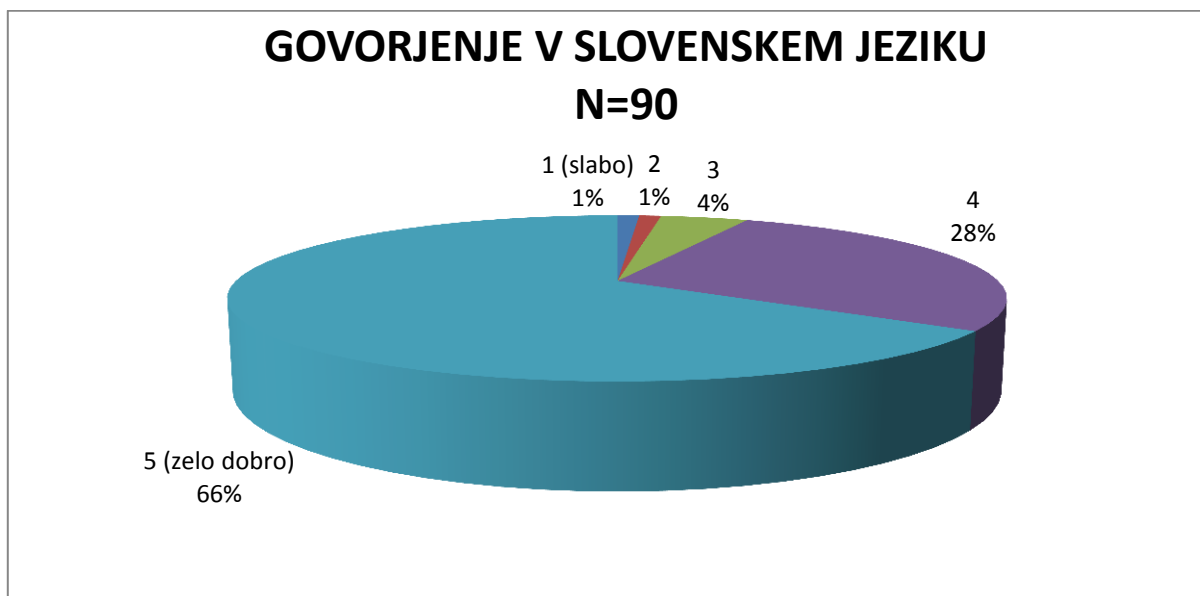
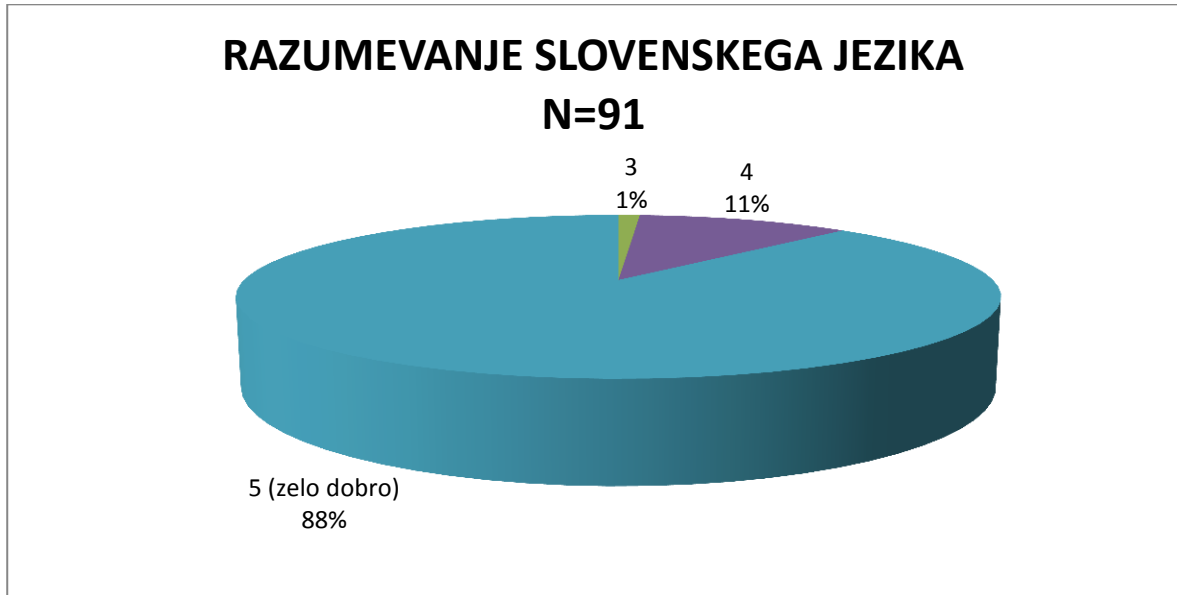

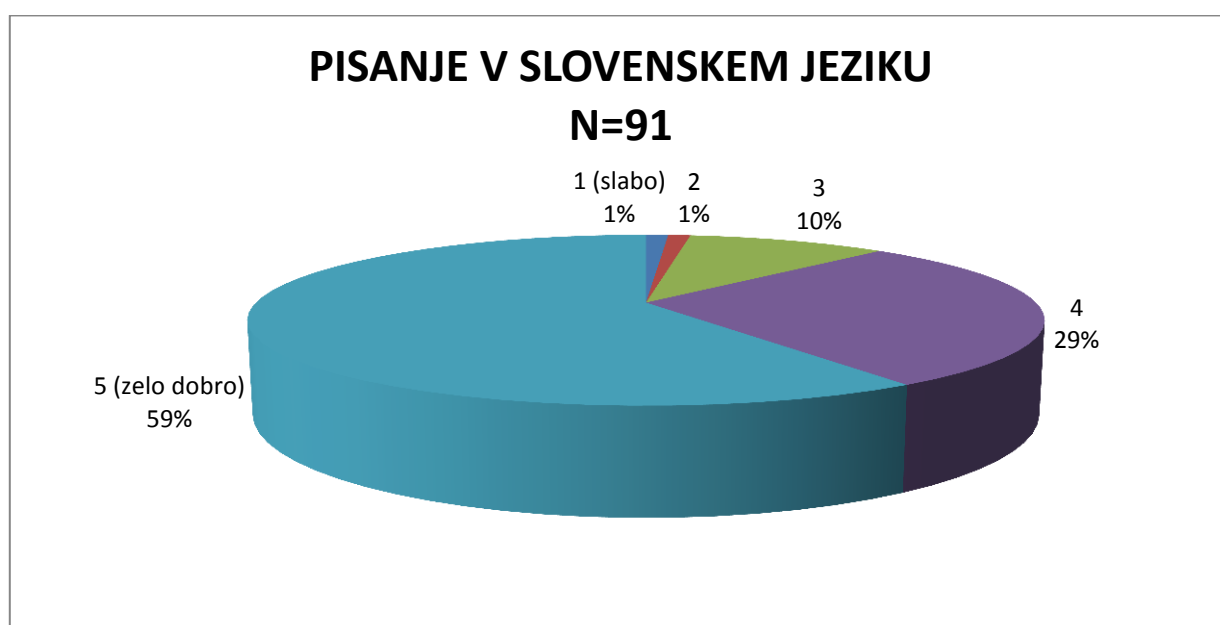
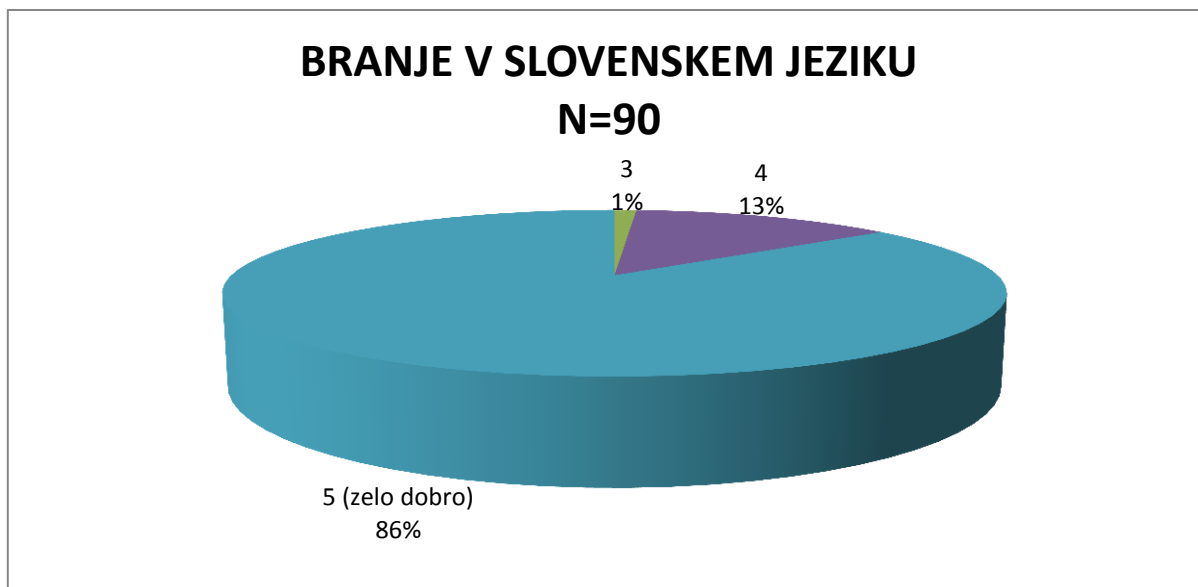
V naslednjem tematskem sklopu nas je zanimala uporaba slovenskega jezika: kako dobro posameznik obvlada slovenski jezik nasploh, kako dobro obvlada slovenski strokovni jezik, v katerem jeziku objavlja znanstvena dela in kateri jezik uporablja pri znanstvenem delu.

Pri preučevanju znanja slovenskega (strokovnega) jezika smo posameznike prosili za samooceno. Pri samooceni znanja slovenskega jezika smo preučili štiri jezikovne zmožnosti: razumevanje, govorjenje, branje in pisanje v slovenskem jeziku. Vsako od navedenih spretnosti so posamezniki ocenili s petstopenjsko vrednostno lestvico, od vrednosti slabo (1) do zelo dobro (5).

³ Kar v RS odgovarja srednješolski stopnji.

Na podlagi samoocene posameznikov lahko trdimo, da je razumevanje, govorjenje, branje in pisanje v slovenskem jeziku na visoki ravni: srednja ocena razumevanja je 4,87, govorjenja 4,54, branja 4,84 in pisanja 4,44.

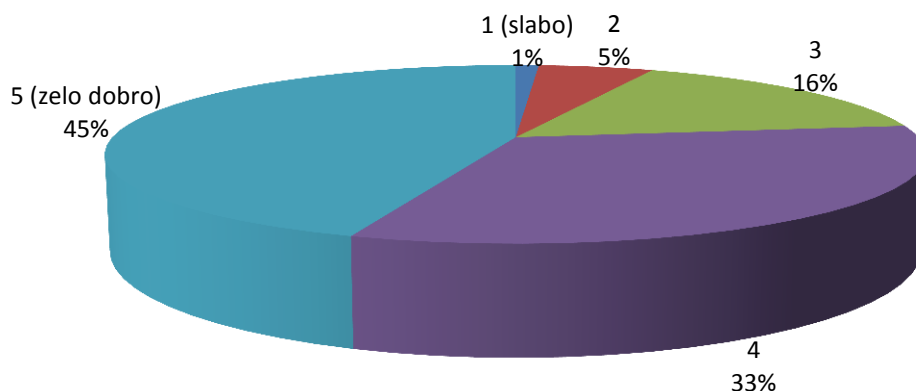

Pri znanju slovenskega strokovnega jezika za področje, na katerem so posamezniki aktivni, pa zasledimo rahlo nižje samoocene. Večji del anketiranih (45%) je ocenil svoje znanje slovenskega strokovnega jezika z najvišjo možno oceno (5), rahlo nižjo oceno (4) si je pripisalo 33% posameznikov, povprečno znanje (3) si je pripisalo 16%, v ostalih primerih pa je znanje slabše. Srednja vrednost ocen je 4,14.

Iz analize variance sledi, da je višja stopnja poznavanja slovenskega jezika (vseh štirih kompetenc) kot tudi strokovnega jezika značilna za posameznike, ki so zaključili doktorski študij v slovenščini. Razlike so statistično pomembne, z izjemo samoocene branja v slovenskem jeziku.

ZNANJE SLOVENSKEGA JEZIKA ZA SVOJE STROKOVNO PODROČJE DELOVANJA

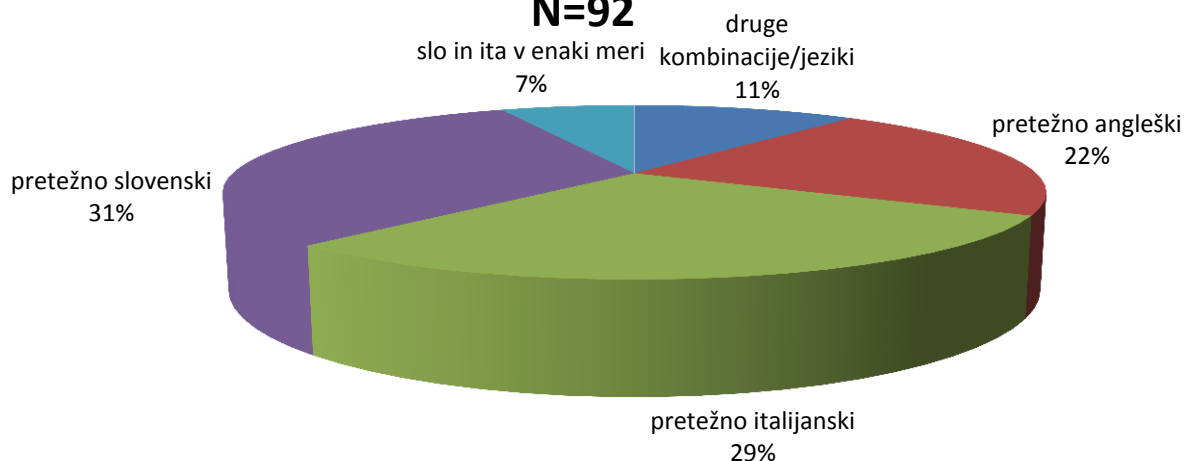
N=92

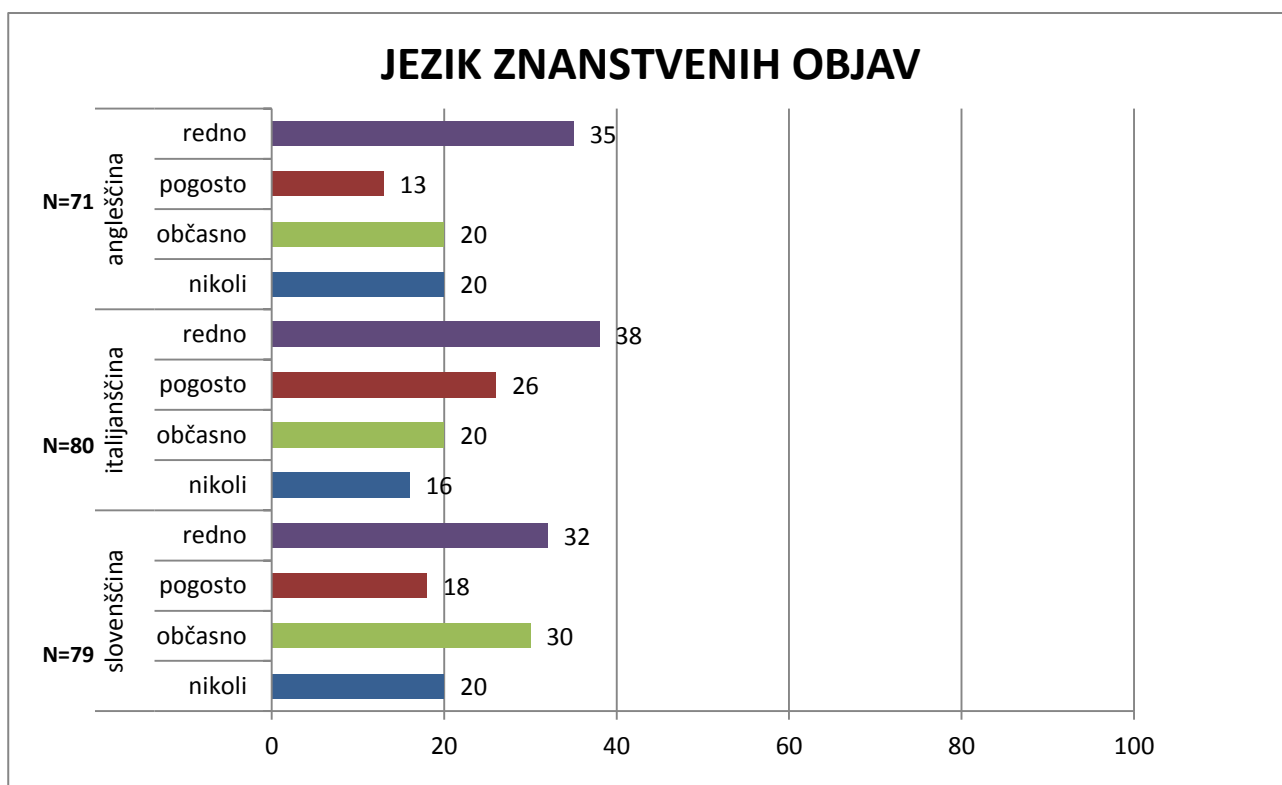
Pri jeziku, ki ga posamezniki uporabljajo pri raziskovalnem delu, so vrednosti precej uravnotežene: 31% uporablja pretežno slovenski jezik, 29% pretežno italijanski, 22% pa pretežno angleški. 11% navaja druge jezike oz. kombinacijo z drugimi jeziki.

UPORABLJENI JEZIK PRI RAZISKOVALNEM DELU

N=92

Skoraj tretjina raziskovalcev (32%) redno objavlja svoja znanstvena dela v slovenskem jeziku, 18% posameznikov to počenja pogosto, 30% občasno, 20% pa nikoli. Podobna je porazdelitev vrednosti pri objavah v angleškem jeziku: 35% anketiranih redno objavlja v angleškem jeziku, 13% pogosto, 32% občasno in 20% nikoli. Drugačno porazdelitev opazamo pri objavljanju del v italijanskem jeziku. Večji del (38%) jih občasno objavlja v italijanskem jeziku, 26% pogosto, 20% redno in 16% nikoli.

5. ODNOS DO SLOVENSKE NARODNE SKUPNOSTI V ITALIJI

V zadnjem sklopu vprašanj smo preučili odnos posameznikov do slovenske narodnostne skupnosti v Italiji: v kolikšni meri se z njo identificirajo in koliko sledijo dogajanju, ki zadeva slovensko narodnostno skupnost v Italiji. V drugem delu smo preverjali delovne stike s slovenskimi kolegi in partnerji iz zamejstva oz. iz Slovenije.

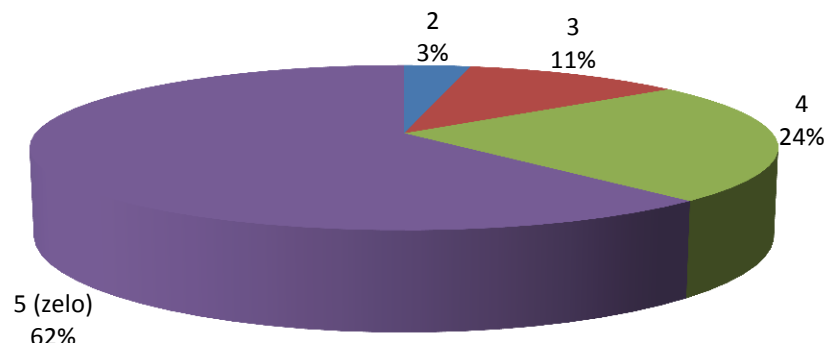
Za oceno stopnje identifikacije s slovensko narodnostno skupnostjo v Italiji je bila posameznikom na voljo petstopenjska vrednostna lestvica, kjer je vrednost 5 pomenila najvišjo možno stopnjo identifikacije, vrednost 1 pa najnižjo.

Dobra polovica anketiranih (62%) izjavlja, da se v veliki meri identificirajo s slovensko narodnostno skupnostjo v Italiji. Ostale vrednosti so 4 (24%), 3 (11%) in 2 (3%). Srednja vrednost stopnje identifikacije je 3,53. Če združimo kategoriji z najvišjima stopnjama identifikacije s slovensko narodnostno skupnostjo v Italiji (4 in 5), lahko trdimo, da se večina anketiranih (86%) identificira s slovensko narodnostno skupnostjo v Italiji.

Pri analizi srednjih vrednosti stopnje identifikacije in stopnje poznavanja jezika (vseh štirih jezikovnih kompetenc) opazamo statistično pomembne razlike: posamezniki, ki se v večji meri identificirajo s slovensko manjšino, tudi bolje obvladajo slovenski jezik.

STOPNJA IDENTIFIKACIJE S SLOVENSKO NARODNO SKUPNOSTJO V ITALIJI

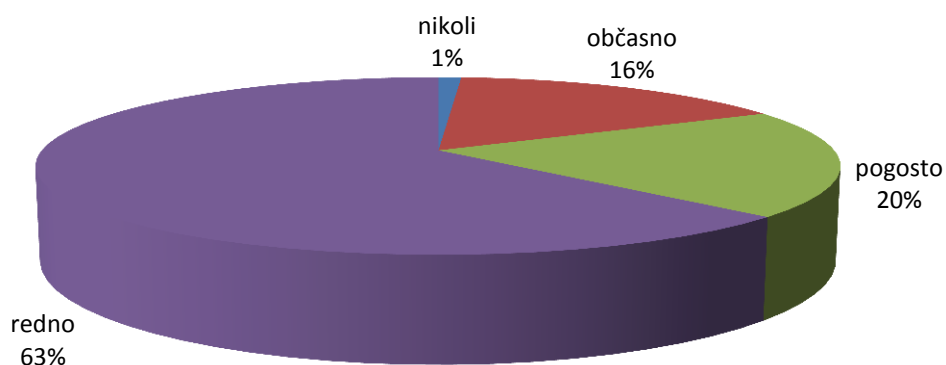
N=89

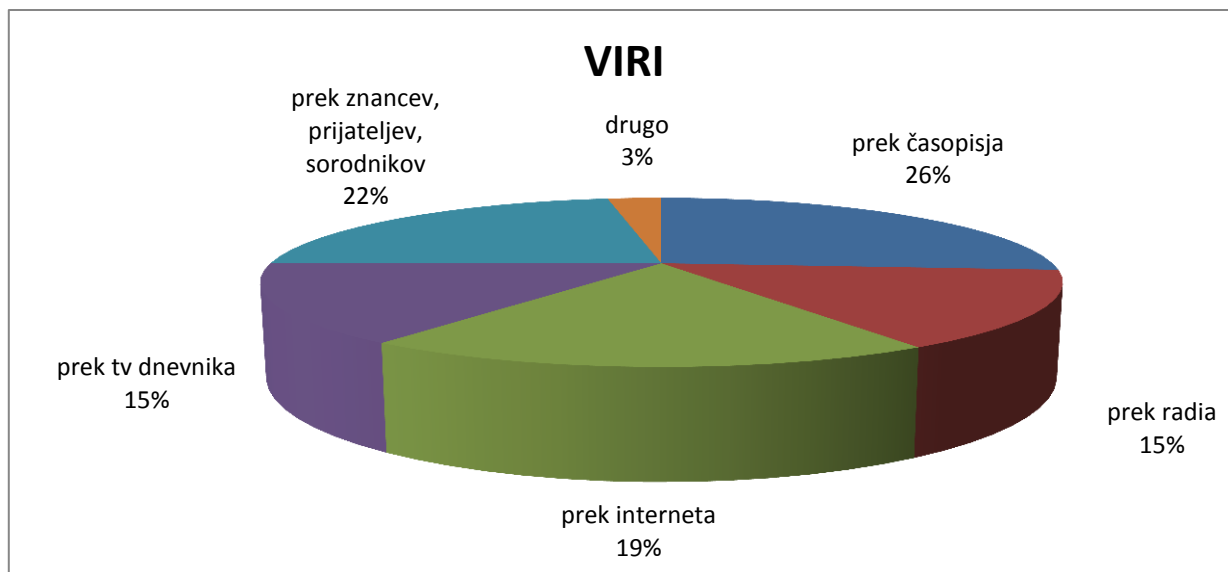

Slabi dve tretjini anketiranih (63%) redno sledita dogajanju, ki zadeva slovensko narodnostno skupnost v Italiji, 20% pogosto in 16% občasno, 1% pa nikoli. Pri tem so najpogosteje navedeni viri časopisje (78 navedb), znanci, prijatelji in sorodniki (66 navedb), internet (56 navedb), televizijski dnevnik (45 navedb) in radio (44 navedb). Pri navajanju virov, prek katerih posamezniki sledijo dogajanju, ki zadeva slovensko narodno skupnost v Italiji, je bilo možnih več odgovorov.

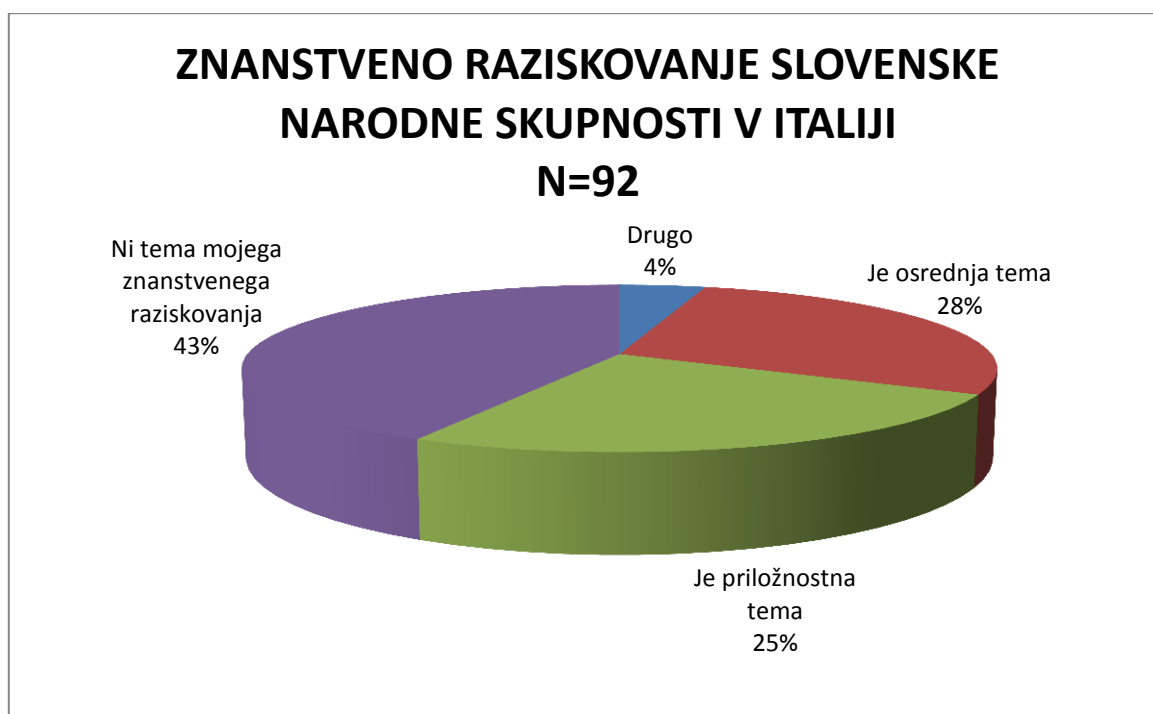
POGOSTOST SLEDENJA DOGAJANJU V SLOVENSKI NARODNI SKUPNOSTI

N=92

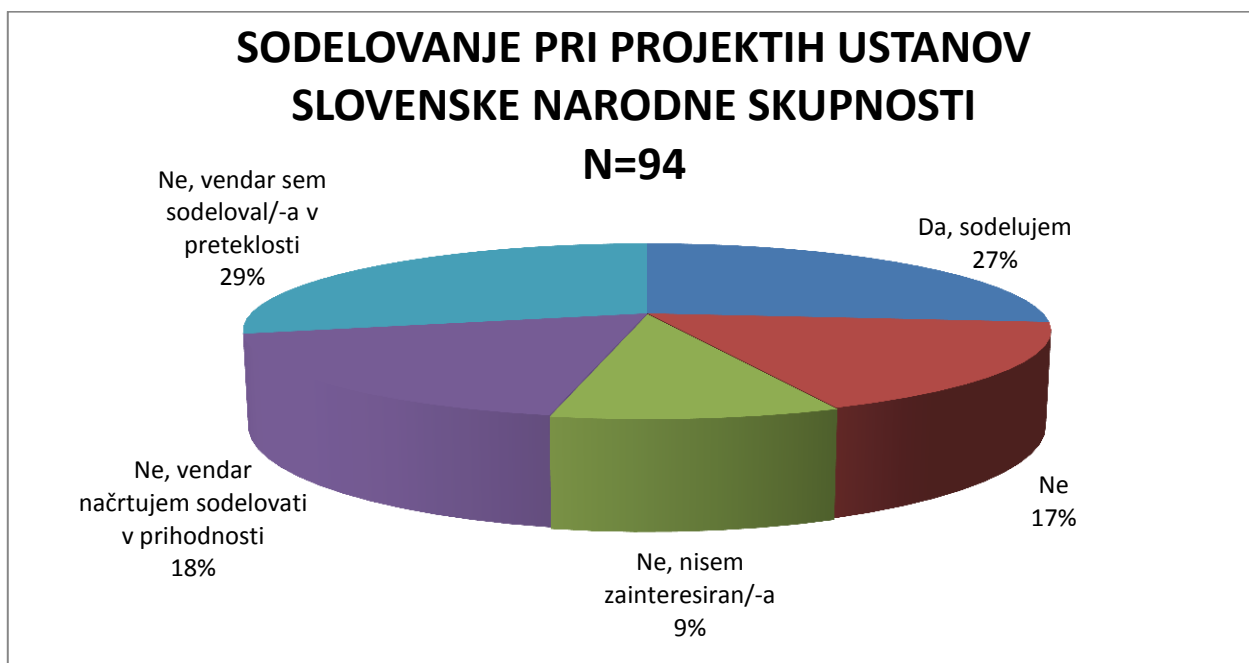

Za dobro četrtno anketiranih (28%) je slovenska narodna skupnost v Italiji osrednja tema njihovega znanstvenega raziskovanja, za 25% posameznikov pa priložnostna tema. Večina anketiranih (43%) te teme ne raziskuje. Če združimo prvi dve kategoriji, potem lahko trdimo, da se dobra polovica evidentiranih raziskovalcev vsaj občasno ukvarja s preučevanjem slovenske narodnostne skupnosti v Italiji.

V nadaljevanju smo preverjali, kako pogosto posamezniki gojijo stike s kolegi in partnerji, ki izhajajo iz vrst slovenske narodne skupnosti v Italiji. Večina (40%) to počenja občasno, dobra četrtna (28%) redno, 18% pogosto, 14% pa nikoli. Dobra četrtna posameznikov (27%) sodeluje pri projektih, ki jih izvajajo tudi ustanove slovenske narodne skupnosti v

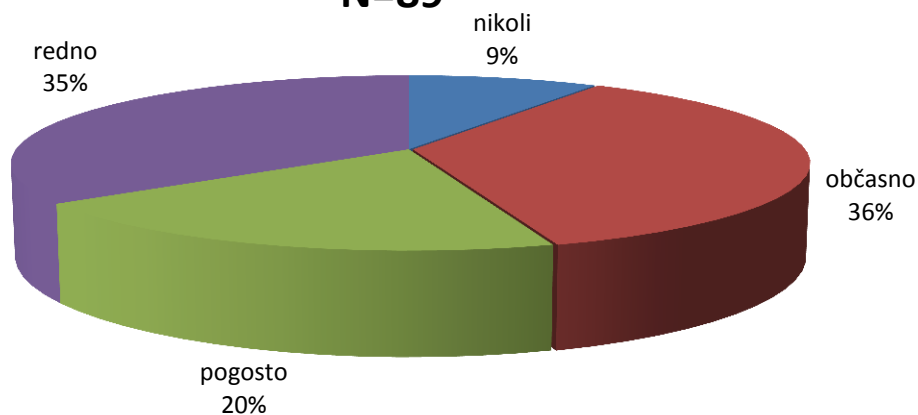
Italiji, prav tako dobra četrtnina (29%) pa jih trenutno pri tovrstnih projektih ne sodeluje, vendar je sodelovala v preteklosti.

Glede stikov in sodelovanja s kolegi in partnerji iz Slovenije je zaporedje vrednosti nekoliko drugačno. Večina občasno (36%) ali redno (35%) sodeluje s kolegi ali partnerji iz Slovenije. 20% jih to počenja pogosto, 8% pa nikoli.

POGOSTOST DELOVNIH STIKOV S KOLEGI ALI PARTNERJI IZ SLOVENIJE

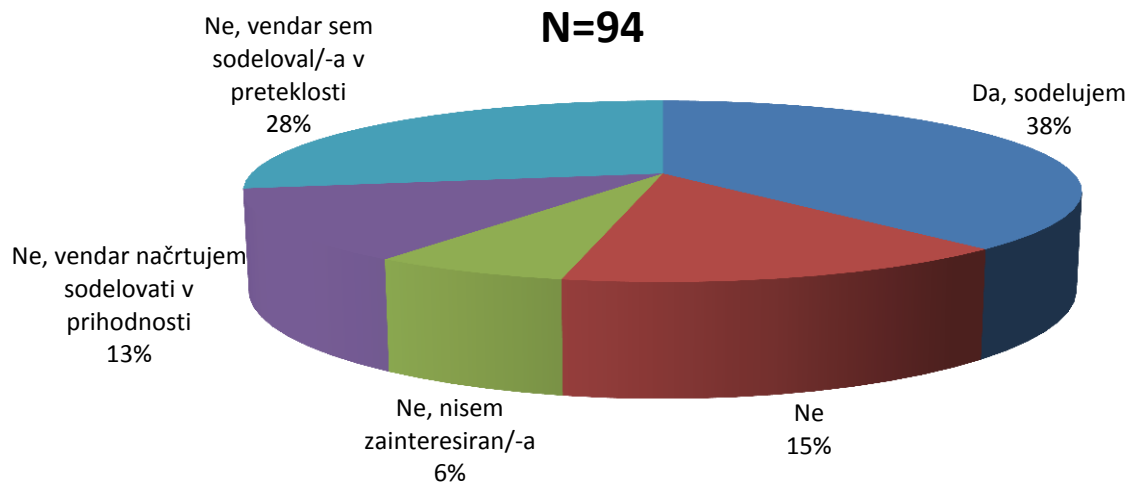
N=89

Večina anketiranih (38%) sodeluje pri projektih, ki jih izvajajo tudi znanstveno-raziskovalne ustanove v Sloveniji, 28% jih pri tem trenutno ne sodeluje, vendar so sodelovali v preteklosti.

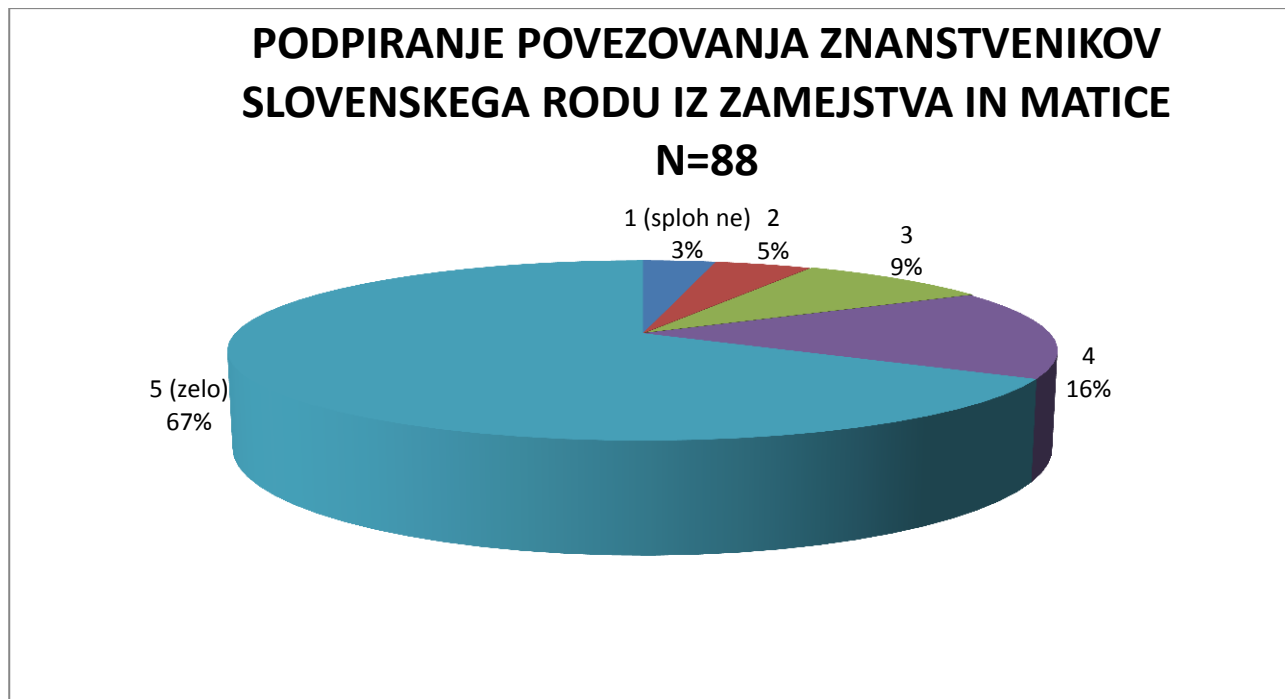
SODELOVANJE PRI PROJEKTIH ZNANSTVENO-RAZISKOVALNIH USTANOV IZ SLOVENIJE

N=94

V zadnjem delu vprašalnika smo preverjali, ali posamezniki podpirajo povezovanje znanstvenikov slovenskega rodu iz matice in zamejstva in katere so po njihovem mnenju prednosti in težave, ki nastajajo pri tem. V končnem delu smo zbrali še predloge glede

možnih oblik povezovanja znanstvenikov slovenskega rodu iz zamejstva in matice, ki bi bile po mnenju anketirancev učinkovite.

Večina anketirancev (67%) izraža svojo podporo povezovanju med znanstveniki slovenskega rodu iz zamejstva in matice z najvišjo možno oceno (5), 16% posameznikov s 4, 9% z oceno 3, 5% z oceno 2, 3% pa sodelovanja ne podpira. Srednja vrednost je 4,39.

V zadnjem sklopu smo raziskovalce zaprosili, da izrazijo svoje mnenje glede prednosti in težav, ki nastajajo pri povezovanju znanstvenikov slovenskega rodu iz zamejstva in matice, ter jih pozvali k predlogom možnih oblik njihovega povezovanja. Odgovori na omenjena vprašanja so bili odprtega tipa, zato smo jih obdelali s kvalitativnimi metodami. Navedene težave, prednosti in predloge smo grupirali v vsebinsko smiselne sklope. V nadaljevanju predstavljamo prevladujoče problematike posameznih sklopov.

Anketiranci so prispevali 66 komentarjev o prednostih, ki jih prinaša povezovanje znanstvenikov slovenskega rodu iz zamejstva in matice. Glede na izpostavljene vsebine smo posamezne komentarje združili v šest širših tematskih sklopov.

Prvi sklop je najbolj obsežen in zajema prednosti, ki izhajajo iz izmenjavanja različnih pristopov, znanstvenih dosežkov, informacij, izkušenj in dobrih praks.

Drugi vidik, ki so ga omenjali anketirani raziskovalci, zadeva možnost uporabe slovenskega jezika pri raziskovalnem delu in v medosebnih odnosih.

Tretji vidik predstavljajo dodatne možnosti za razvoj osebnih in poslovnih stikov z znanstveniki iz Slovenije in mreženje nasploh. Mednarodne povezave so lahko še posebej koristne pri prijavljanju mednarodnih projektov.

Četrty sklop se nanaša na povezovanje med znanstveniki slovenskega rodu iz zamejstva in matice, kjer lahko zamejski kolegi odigrajo posredniško vlogo pri povezovanju slovenskih znanstvenikov z italijansko raziskovalno sfero.

Peti sklop prednosti izhaja iz omenjenega povezovanja, saj so mednarodne povezave lahko še posebej koristne pri snovanju in prijavljanju skupnih mednarodnih projektov. Zato je posredniška vloga pripadnikov manjšine za slovensko znanstveno sfero lahko zelo dragocena.

Zadnji sklop prednosti zadeva vlogo veznih členov skupnega kulturnega prostora, ki jo odigravajo znanstveniki. Povezovanje znanstvenikov iz matice in zamejstva namreč pripomore tudi k oblikovanju enotnega kulturnega in znanstvenega prostora. Obenem povezovanje med zamejstvom in matico neposredno pripomore k večji ozaveščenosti matice o manjšinski stvarnosti nasploh.

Pri težavah smo našli 51 navedb. Najpogosteje so anketiranci navajali težave, ki so povezane z birokratskimi zahtevami in administrativnimi postopki in se pojavljajo zaradi neskladnosti dveh različnih upravnih ureditev, sistemov, zakonodaje, univerzitetnih in raziskovalnih predpisov in standardov. Ob tem omenjajo tudi nepriznavanje znanstvenih nazivov s strani RS za pripadnike manjšine, ki so nazive pridobili v Italiji in drugačen sistem napredovanja v akademski sferi.

Drugi sklop težav zadeva finančno zmogljivost. Po mnenju nekaterih je takemu sodelovanju namenjeno premalo finančnih sredstev.

Tretji sklop težav zadeva površno poznavanje znanstveno-raziskovalnega dela slovenskih raziskovalcev iz zamejstva s strani slovenskih znanstvenih krogov ter pomanjkanje zanimanja in želje po povezovanju in sodelovanju. Slovenska znanstvena sfera ne pozna oz. se ne zaveda dovolj dobro zamejskega znanstvenega potenciala. Očitna je nezainteresiranost s strani matice za znanstveno delo raziskovalcev slovenskega rodu iz zamejstva. RS prav tako redko upošteva, da bi lahko tudi znanstveniki slovenskega rodu iz zamejstva zastopali interese Slovenije na mednarodni ravni, saj slovenski vladni organi

redkokdaj imenujejo znanstvenika slovenskega rodu iz zamejstva v odbore medvladnih organizacij.

Četrty sklop navedenih težav zadeva bolj operativne vidike. Raziskovalci izpostavljajo razlike v metodoloških pristopih, načinu dela in ciljih ter problem uporabe slovenske znanstvene terminologije, ki se navadno reši z uporabo angleške terminologije.

Zadnji sklop zadeva skromen obseg načrtnega dela v smislu povezovanja znanstvenikov slovenskega rodu iz zamejstva in matice. Temu se posveča premalo pozornosti, dejavnosti in finančnih sredstev.

Z odgovori na zadnje vprašanje smo zbrali 50 predlogov za možne oblike povezovanja znanstvenikov slovenskega rodu iz zamejstva in matice. Najpogostejši so predlogi o delu na skupnih projektih in več priložnosti za gojenje neposrednih stikov.

Pri prvem sklopu predlogov, ki zadevajo razvijanje skupnih projektov, raziskovalci omenjajo tudi skupno prijavo projektov za čezmejno sodelovanje (bivši projekti Interreg), evropske raziskovalne projekte in odpravo formalnih ovir, da lahko tudi znanstveniki iz zamejstva pristopijo k razpisom za raziskovalne projekte, ki jih razpisuje Slovenija.

Drugi sklop predlogov zadeva vzpostavljanje in gojenje stikov med znanstveniki iz zamejstva in matice. V prvi vrsti bi bilo treba seznaniti slovensko znanstveno sfero z obstojem slovenskih znanstvenikov v zamejstvu. Anketiranci priporočajo tudi organizacijo posvetov, kongresov, tematskih okroglih miz, srečanj in rednih krajših sestankov za znanstvenike iste stroke.

Med učinkovitimi možnostmi za navezovanje stikov velikokrat omenjajo tudi bolj institucionalne oblike sodelovanja, kot so gostovanja pri sorodnih institucijah, izmenjave študentov in znanstvenikov, študijski obiski, delovne prakse, gostovanja znanstvenikov iz zamejstva v Sloveniji in obratno. Med možnimi oblikami obiskov velja omeniti tudi obiske v vseh krajih, kjer delujejo znanstveniki slovenskega rodu (ne samo v Italiji), organizacijo skupnega posveta po zgledu prve konference slovenskih mladih raziskovalcev, podiplomskih in dodiplomskih študentov iz sveta in Slovenije, ki jo je priredil Svetovni Slovenski kongres leta 2012.

V tretjem sklopu predlagajo anketiranci za navezovanje in gojenje stikov uporabo informacijske in komunikacijske tehnologije, in sicer spletnih omrežij, spletne platforme in

sestankov, e-liste za posredovanje informacij, spletnega časopisa z novicami o delovanju slovenskih znanstvenikov iz zamejstva ipd.

Dva predloga zadevata delo in vlogo SLORI-ja, in sicer vodenje evidence in pripravo seznama slovenskih znanstvenikov v zamejstvu, kar je v pripravi v sklopu pričujočega projekta.

SKLEPNE UGOTOVITVE

Projekt »Banka znanja« je bil že vrsto let na lestvici načrtovanih dejavnosti inštituta, čeprav ne gre za klasično obliko raziskovalnega dela, temveč bolj za strokovno delo na t. i. raziskovalni infrastrukturi. Pregled nad intelektualnim oz. znanstvenim potencialom je osrednjega pomena zaradi razvojnih možnosti manjšinske družbe. Področna heterogenost in geografska razpršenost sta namreč dve izmed temeljnih lastnosti intelektualnega potenciala Slovencev v Italiji, obe pa negativno vplivata na komuniciranje in sodelovanje med njegovimi sestavnimi členi. Popis in analiza tega razpršenega in doslej skromno raziskanega potenciala predstavljata nujen predpogoj za katerikoli poskus usmerjanja njegovega razvoja.

Izhodišče za projekt »Banka znanja« je spodbujati povezovanje med matičnim in zamejskim znanstveno-raziskovalnim okoljem, s tem pa prispevati k uresničevanju načela skupnega slovenskega znanstvenega prostora.

Zbrani podatki nakazujejo vrsto zanimivih ugotovitev. Med drugim je zaznati višjo stopnjo izobrazbe med mlajšo generacijo, saj smo pri popisu znanstvenega potenciala zasledili več raziskovalcev, ki spadajo v mlajšo generacijo, obenem pa je med mlajšimi tudi več doktorjev znanosti. Žal nam omejen obseg anketne skupine ne dovoljuje preverjanja, ali so razlike statistično pomembne.

Večina raziskovalcev je opravila dodiplomski študij v Trstu, podiplomski pa v Ljubljani. Iz tega lahko sklepamo o zanimanju za slovenski znanstveni prostor in njegovi atraktivnosti, ki je gotovo povezana z obetavnostjo kariernega razvoja. To nam potrjuje tudi podatek, da dober del tistih, ki so doktorirali na univerzah v Sloveniji, trenutno poučuje ali raziskuje na katerem od univerzitetnih zavodov.

Pri področjih znanstvenega raziskovanja opazimo, da sta najbolj zastopani humanistika in družboslovje. Pri tem lahko izpostavimo dvoje predpostavk. Prva zadeva metodološko omejitev načina zbiranja podatkov. Obstaja namreč možnost, da nam z uporabljenimi metodami ni uspelo evidentirati vseh znanstvenikov, ki preučujejo druga področja. Izpostaviti pa velja, da smo bili v fazi zbiranja podatkov zelo pozorni, da smo kontaktirali s t. i. informatorji za vsa znanstvena področja. Druga možnost pa je, da je razporeditev po

področjih znanstvenega raziskovanja realna in da so humanistične ter družboslovne teme v tem prostoru bolj zastopane.

Glede rabe slovenskega jezika pri raziskovalnem delu in znanstvenih objavah so podatki spodbudni. Vpliv mednarodno uveljavljene angleščine je opazen, vseeno pa se pozna skrb za slovenski jezik.

Vezi s slovensko narodno skupnostjo so precej trdne, kar gre razbrati iz podatkov o stopnji identifikacije s slovensko narodno skupnostjo v Italiji, sledenju dogajanju, ki zadeva slovensko manjšino, stikih s kolegi in partnerji iz vrst slovenske narodne skupnosti ter sodelovanju pri projektih ustanov slovenske manjšine.

Spodbudni so tudi podatki, ki zadevajo odnos z matico, in sicer stiki s kolegi iz Slovenije in sodelovanje pri projektih znanstveno-raziskovalnih ustanov v Sloveniji. Raziskovalci slovenske manjšine v veliki meri podpirajo povezovanje znanstvenikov slovenskega rodu iz zamejstva in matice. Tu in v predlogih, ki si sledijo v zadnjem delu vprašalnika, se jasno odraža želja po čim bolj integriranem skupnem znanstvenem prostoru. Enako velja tudi pri omenjenih težavah in predlogih za možne oblike povezovanja znanstvenikov slovenskega rodu iz zamejstva in matice. Raziskovalci so omenili površno poznavanje znanstveno-raziskovalnega dela slovenskih raziskovalcev iz zamejstva s strani slovenske znanstvene sfere ter pomanjkanje zanimanja in želje po povezovanju in sodelovanju. Med predlogi zasledimo tudi skupno sodelovanje na mednarodnih in čezmejnih projektih in več priložnosti za gojenje neposrednih stikov. Ta cilj po mnenju anketiranih znanstvenikov lahko zasledujemo z organizacijo posvetov, kongresov, tematskih okroglih miz, sestankov in podobnih pobud za slovenske znanstvenike iste stroke na obeh straneh meje. Med težavami, ki nastajajo pri povezovanju znanstvenikov slovenskega rodu iz zamejstva in matice, pa velja omeniti birokratske težave, ki so bile najpogosteje omenjene. Gre za administrativne zahteve, ki se pojavljajo zaradi neskladnosti dveh različnih sistemov, zakonodaje, postopkov, predpisov in raziskovalnih standardov. Upati gre, da bodo pristojni upravni organi izkazali zadostno mero posluha za to problematiko in po svojih močeh ublažili negativen vpliv, ki ga imajo administrativne ovire na sodelovanje znanstvenikov iz zamejstva in matice.

»Banka znanja« je pilotni projekt, med katerim smo oblikovali dobre prakse in izkušnje, saj je med daljnoročnimi cilji projekta razširjena analiza intelektualnega potenciala celotnega slovenskega zamejstva v Italiji, Avstriji, na Madžarskem in na Hrvaškem, za katere upamo,

da se v naslednjih letih razvijejo v sodelovanju med Urdom Vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu ter s slovenskimi znanstveno-raziskovalnimi sredinami iz sosednjih držav.